DECEMBER
17 S Kv.-Pelagija +
18 N 4. Adventna
19 P Timotej
20 T Peter Klaver
21 S Tomaž
22 Č Servul
23 P Emilijana +
24 S Adam in Eva +
25 N Božič
26 P Štefan
27 S Janez Evang.
28 S Nedolžni otroci
29 Č Tomaž, škof
30 P Kolumba, dev.+
31 S Silvester

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH..

ŠTEV. (NO.) 243 — IN II. PARTS — PART I. — CHICAGO, ILL., TOREK, 20. DECEMBRA — TUESDAY, DECEMBER 20, 1938 — V II. DELIH — PRVI DEL — LETNIK (VOL). XLVII.

Anglija ogrožena v Sredozemlju-Nesoglasje na konferenci

Pričakuje se, da bo Anglija podpirala Francijo pri sporu z Italijo glede Tunizije. — Ako dobi Italija Tunizijo, bo s tem pretrgana življenjska vez Anglije z Azijo skozi Sredozemlje. — Pot okrog Afrike za 3,500 milj daljša.

London, Anglija. — Italija je, kakor znano, pred kratkim dvignila krik, da ji mora Francija odstopiti svojo afriško kolonijo Tunisijo in pa otok Korziko, čes da ima Italija do teh posesti več pravice kakor Francija. Spor za omenjene kose zemlje je v prvi vrsti spor med tema dvema državama, vendar pa so z njim občutno prizadeti interesi še tretje velesile, Anglije.

Brez dvoma bo Anglija stala ob strani Francije, ako bo prišlo v sporu do resnejših komplikacij, izvzemši seveda, ako ne bo celo v tem slučaju Chamberlain toliko popustljiv, da bo pripravljen žrtvovati važen del življenjskih interesov angleškega imperija, da obdrži Mussolinija pri dobri volji. In v resnici se gre tukaj za življenjske interese Anglije.

Upoštevati moramo, da je odvisno gospodarsko življenje Anglije od njenih azijskih posesti. Skoraj vse svoje surovine dobiva iz Indije, Iraka in drugih azijskih krajev. Glavni prevoz tega pa gre skozi sueški kanal in nato po Sredozemskem morju in prav po pravici se Sredozemsko morje imenuje "življenjska žila" Anglije. Kakoršen je položaj točasno, bi bil v slučaju vojne sredozemski promet Anglije sicer ogrožen, vendar bi se kljub neugodnim okoliščinam lahko nadaljeval. Vse drugače pa bi bilo, ako dobi Italija Tunizijo.

Ravno sredi Sredozemskega morja se morje stisne v ožino, katero meji na eni strani italijanski otok Sicilija, na drugi Tunisija, in ta ožina ni široka niti sto milj. Ako torej dobi Italija obe strani ožine v svoje roke, potem bo angleškim ladjam prehod tukaj popolnoma onemogočen in celo Sredozemlje bo v resnici postalo "italijansko jezero." Zato je tedaj pričakovati, da bo Anglija podpirala Francijo pri borbi glede Tunizije, kajti z izgubo te bi morale v vojni iskati angleške ladje novo pot do Indije, namreč okrog Afrike. Ta pot pa za 3,500 milj dalša kakor pot skozi Sredozemlje.

Z. D. IN ARGENTINA V SPORU

Nesporauzm o resoluciji glede enotnosti Amerike v slučaju napada od zunaj.

Lima, Peru. — Prvi resnejši nesporazum, kar traja tukaj konferenca 21 ameriških republik, se je pojavil zadnjo soboto, in sicer med Zed. državami in Argentino. Šlo je glede resolucije, ki jo je predložila delegacija Zed. držav glede enotnega nastopa vseh ameriških držav proti morebitni tujezemski invaziji.

Težkoče so se pojavile, ko je delegat Zed. držav zahteval naj pride v zapisnik, da so ameriške republike nasprotne vsaki vrsti napada od zunanjih držav, bodisi političnega, bodisi vojaškega značaja. Argentinska delegacija se je postavila proti temu besedilu, in zahtevala, da se spremeni v toliko, da se ima nanašati ne samo na zunanje države, marveč tudi na slučaj napada ene ameriške države na kako drugo ameriško državo.

Stališče Argentine se da razlagati tako, da se ta država na eni strani ne želi zameriti raznim evropskim državam, s katerimi jo družijo važne trgovske in kulturne vezi, na drugi strani pa jo novdaja nekaka nezaupljivost napram Zed. državam. Sklepa namreč na možnost, da bi utegnila ta republika opustiti svojo sedanje politiko "dobrega sosedstva." Dokler je Roosevelt na vladi, sicer ni te nevarnosti, toda z izpremembo vladnega režima utegne nastopiti tudi izprememba v zunanji politiki.

Število privatnih zborovanj se je vršilo že med delegati konference, da se izravnajo razlike obeh držav glede te resolucije. Verjetno je, ako ne bodo na privatnih zasedanjih prišli do soglasja, potem se resolucija sploh ne bo predložila konferenci niti v eni niti v drugi obliki, ker bi zunanjemu svetu le pokazala,da konferenca ni potekla v popolni slogi.

—o—

PREDSEDNIK IŠČE NOVEGA TAJNIKA

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je točasno oblegan od leve in desne s priporočili glede imenovanje novega trgovinskega tajnika, ko je dosedanji, D. C. Roper, podal resignacijo. Velebiznes izvaja pritisk, naj bi prišel na to mesto kak pristaš stare garde konservativcev, vendar se še nič ne ve, kam se bo predsednik obrnil.

VELIKO DELO MALEGA DEČKA

Chicago, Ill. — 10 let stari Jerome Itskovitz je prejel od svojega očeta v dar otroško pištolo za igračo, ki pa je bila na videz popolnoma podobna pravi pištoli. In ta podobnost, združena z otrokovo korajžo, je zadnji petek zvečer opravila veliko delo. V trgovino s starinami, ki jo vodi dečkov oče na 353 No. Clark St., je prišel neki moški, pograbil neko suknjo iz nje in zbežal. Oče je bil v zadnji sobi, a Jerome, ki je tatvino videl, je pograbil svojo pištolo in se spustil na lov za moškim, grozeč mu, da ga bo ustrelil, ako se ne ustavi. Sledil mu je tri bloke daleč, a končno ga je res preplašil, da ga je spravil nazaj v trgovino, na kar je poklicana policija opravila nadaljnje delo.

NOV PROTEST AMERIKE

Zed. države zahtevajo varnost za ameriške Jude v Nemčiji

Berlin, Nemčija. — Ameriška vlada je zadnji teden poslala Nemčiji novo noto, v kateri zahteva, da se imajo Judje, ki so ameriški državljani, izvzeti iz protijudovskih odredb in se obenem povdarja, da odgovori nazijev na prejšne tozadevne note Amerike niso bili dovolj jasni, da bi se mogla iz njih razvideti varnost položaja ameriških Judov v Nemčiji. O odnošajih z Ameriko se je Hitler posvetoval preteklo soboto z nemškim poslanikom v Washingtonu, ki je bil v ta namen pozvan domov.

—o—

EDVARD NAMERAVA ITI V INDIJO

London, Anglija. — O bivšem angleškem kralju Edvardu se je pred kratkem govorilo, da se bo baje kmalu povrnil domov s svojega prostovoljnega preganstva. Te govorice pa so se izkazale neresnične, ko se je koncem tedna izvedelo, da bo, namesto domov, potoval Edvard v Indijo, in sicer za dalje časa. Ne ve pa se, ali bo imelo potovanje političen ali samo privaten značaj.

—o—

KOPANJE TUNELA SE PRIČELO

Chicago, Ill, — Mesto Chicago bo prejelo božično darilo v obliki zagotovila, da bo res uresničen načrt za podzemski tunel za transportacijo. Zadnjo soboto se je namreč otvorilo delo, in sicer s slovesnimi ceremonijami, ki so se vršile blizu križišča Chicago Ave. in State St., kjer se tunel prične.

Blagoslovljen in radosten Božič vsem prijateljem, naročnikom in somišljenikom "Amer. Slovenca" iskreno želita

Uredništvo in Uprava.

PO KAT. SVETU

— Montevideo, Uruguaj.— Kakor se iz tukajšnjih katoliških krogov trdi, se bodo med Uruguajem in Vatikanom obnovili diplomatski odnošaji in bo sedanji uruguajski poslanik v Parizu poslan v Vatikan.

— Denver, Colo. — Znani "sodnik" Rutherford, ki napada vse organizirane religije, je pred kratkim vložil tožbo proti deveterim katoliškim duhovnikom ter trem organizacijam zaradi tega, ker je njih protest dosegel, da je bilo Rutherfordu prepovedano govoriti s treh radio postaj. Zahteva odškodnine $150,000.

— Amsterdam. — Iz raznih krogov iz Nemčije se je izvedelo, da so naziji postavili okrog vseh samostanov v Nemčiji vohune, katerih delo je, da najdejo kake obtežilne dokaze, ki bi nato služili kot pretveza, da samostane lahko država zapleni.

—Detroit, Mich. — Radio govornik Father Coughlin je vložil tožbo za dva milijona dolarjev odškodnine proti tukajšnjemu listu Free Press zaradi nekega članka, ki ga je list objavil proti Coughlinovemu govoru glede pogromov v Nemčiji.

NAZIJSKA PROPAGANDA

Pričetek dela za ustanovitev nove ukrajinske države.

Berlin, Nemčija. — Nazijska propagandna mašina je pričela delovati s polno paro, da si končnoveljavno pridobi pod kontrolo bogato Ukrajino. Prvi cilj propagande je ta, da ustanovi skupno državo vseh Ukrajincev, ki so zdaj razdeljeni med tri ,države, Rusijo, Poljsko in Češko-Slovaško, na kar bo ta nova država, ki itak ne bo imela lastne obrambe, popolnoma pod oblastjo nazijev. Poleg intenzivne kampanje, ki jo je pričela Nemčija med Ukrajinci potom časopisja in radio, se pa očividno namerava ustanoviti v Nemčiji "kor ukrajinskih prostovoljcev," podoben svoječasnemu koru sudetskih Nemcev. V to svrho se je podvzela registracija vseh "brezdomovskih Ukrajincev, ki žive v Nemčiji," namreč takih, ki niso državljani niti Rusije, niti Poljske.

—o—

SMRTNA KOSA

Chicago, Ill. — V petek je preminul rojak Frank Špillar, rodom iz Župeče vasi, fara Cerklje na Dolenjskem. Zapušča žalujočo ženo, 2 sina, 1 hčer, dva brata in 1 sestro tu v Ameriki. V starem kraju pa še živečo mater in 2 brata. Pogreb se je vršil v pondeljek 19. dec. iz kapele Louis Žefranovega pogrebnega zavoda, v slovensko cerkev sv. Štefana in od tam na pokopališče sv. Jožefa. Pokojniku raj in pokoj, žalujočem pa naše globoko sožalje!

—o—

Predstavite v a š i m prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

NAŠI ODLIKOVANCI V CLEVELANDU, OHIO

Slika predstavlja naše velezaslužene narodne delavce v Clevelandu, katere je jugoslovanska vlada te dni odlikovala z visokimi redi,*za njihove velike zasluge pri Jugoslovanskemu Kulturnemu Vrtu in na drugih raznih poljih, kjer se že dolga leta udejstvujejo. Na sliki so od desne proti levi, ki sedijo: G. Anton Grdina, Sr., ki je prejel red Jugoslov. Krone 4. stopnje, na sredi g. Dr. Vladimir Rybar, svetnik Jugoslov. poslaništva v Washingtonu, ki je odlikovanja podelil, ter ga. Marian Kuhar, ki je prejela red Sv. Save. V ozadju stojita g. Jože Grdina in g. Marinkovič, ki sta prejela oba red Jugoslovanske Krone IV. stopnje. Odlikovancem naše iskrene čestitke!

Iz Jugoslavije

Ministerstvo industrije in trgovine je objavilo statistiko o industrijskih podjetjih, ki so zadnja leta zelo narastla. — Na sledu za radioaktivno uranovo rudo. — Še drugo iz domovine.

Porast raznih industrij ..

Ljubljana, 1. dec. — Po statistiki ministrstva trgovine in industrije je bilo v vsej državi dne 31. dec. 1937 3054 industrijskih podjetji, od tega največ v donavski banovini: 699, v Belgradu 661, v savski 609 in v Sloveniji 413. Če pa vzamemo relativne številke, potem je razvidno, da je bila industrializacija na najvišji stopnji v Sloveniji.

Če pogledamo industrijska podjetja po strokah, vidimo, da je najbolj zastopna kmetijska industrija ter industrija hranil, kar je z ozirom na kmetijski značaj države razumljivo. Takih podjetij je 884, sledi lesna industrija s 403 podjetji, tekstilna s 399, stavbna s 369 in električna industrija z 234 podjetji.

Produkcijska vrednost vse jugoslovanske industrije znaša nad 14.5 milijarde dinarjev. Po posameznih strokah se razdeli produkcijska vrednost takole: hranila 4210, teksilna 2230, lesna 1690, rudarstvo in plavžarstvo 1560, železo in kovine 1500,usnje in guma 1020, kemična 960, stavbni material 430, električna energija in elekrotehnika 410, alkoholna 240 papirna in celulozna 180, steklarska industrija 90 milij. din.

Z industrijsko statistiko v naši državi je težko, ker imamo prve podatke šele iz leta 1935. Za nazaj je na razpolago vedno manj podatkov. Toda iz te dni objavljenih podatkov je razvidno, da je število industrij narastlo za skoraj 100?, dočim se je število zaposlenega delavstva povečalo v nekoliko manjšem obsegu.

—o—

Radio aktivna ruda pri Niški Banji

Ljubljana, 30. nov. — V teku letošnjega leta so geološke izsleditve v naši državi pokazale, da je pesek vdolž morske obale od Cavtata do Dubrovnika in dalje do Boke Kotorske v znatni meri radioaktiven. Zlasti močno radioaktivnost kaže blato na izlivu reke Sutorine v kotorskem zalivu. Še važnejše pa so izsleditve radioaktivnih terenov v bližini Niške Banje. Ta okolica je najbolj radioaktivna v vsej državi in strokovnjaki ji obetajo veliko bodočnost. Zatrjujejo, da bodo sigurno našli v okolici Niške Banje radioaktivno uranovo rudo, iz katere se izdeluje radij. Kakor je znano, je največji evropski rudnik uranove rude v Joachimovu pripadel k Nemčiji, skupaj s sudetskim ozemljem.

—o—

Huda nesreča v gozdu

V ljubljansko bolnico je bil pripeljan s Krvave peči 42 letni gozdni delavec Janez Rupar. Podiral je v gozdu drevo, ki se je pa prevrnilo nanj in ga hudo poškodovalo po vsem telesu.

—o—

Smrtna kosa

Na bregu pri Ptuju je umrla Elizabeta Sorko, ugledna posestnica. — V Ljubljani je umrl Jernej Pohleven, kretnik državnih železnic. — V Godoviču nad Idrijo je umrl Anton Pišlar, posestnik in bivši figurant pri bivši agrarni operaciji za vojvodino Kranjsko.

—o—

Jagode v novembru in cvetoče črešnje

Graparjeva gospa na Viču, tako poročajo iz Ljubljane, je na svojem vrtu 28 nov. nabrala šopek popolnoma razvitih zrelih rdečih jagod, kar je vsekako nenavaden pojav za ta čas. — Z Višnje gore pa poročajo, da se je koncem novembra na vrtu posestnice Lize Zavodnik razcvetela črešnja.

—o—

Utonil v Krki

Blizu tam, kjer se Krka izliva v Savo, je utonil posestnik Franc Pirc iz Krške vasi. Pred kratkim je nekega dne šel od doma v očividnem duševnem razstroju in tri dni potem so ga našli mrtvega.

—o—

Jabolka

Nenavadna tatvina je bila pred kratkim izvršena v Račah. Iz skladišča v Bahlerjevi graščini je izginilo pol vagona jabolk v vrednosti 17.000 dinarjev. Tatvino je izvršil 20 letni posestniški sin Avgust Pajtler in sicer na ta način, da je jabolka prodal trgovcu Petku. Pri zaslišanju je priznal, da je to storil zato, da je prišel do denarja, s katerim je potem izplačal kmetom dva vagona krompirja, ki ga je od njih nabavil.

—o—

Moderna vas

Sv. Križ nad Jesenicami leži nad 3000 čevljev nad morjem in je to gotovo ena najvišje ležečih vasi v naši domovini. Ta planinska vas pa že dolgo ni več samo zagorska vas, nego je postala poznano letovišče. Napreduje pa v vseh ozirih. Tako si je gasilska četa nabavila pred kratkim moderno motorno brizgalno. Sedaj pravijo da bodo napravili še velik rezervoar za vodo, da ne bodo v zadregi, če bi kje gorelo.

—o—

Tatovi

Neznani vlomilci so pred kratkim neke noči vlomili v stanovanje Jožefe Merz v Sevnici ter ji odnesli večjo množino perila v vrednosti do dva tisoč dinarjev in pol.

—o—

Najnovejše vesti najdete v dnevniku "Am. Slovencu"!

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75
Posamezna številka	3c

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half year	3.00
For three months	1.75
Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Pravljica ali resnica?

Sedim ob svojem radio-aparatu in z neko slastjo vrtim postajo za postajo, da ob tem čudežu moderne tehnike obidem vse postaje. Nehote me prešine misel na skrivnostno rojstvo v tihi betlehemski noči pred dvatisočletjem. Prvi misli se koj pridruži druga, vprašujoča: Ali ni vsa lepota skrivnostne božične noči v času moderne tehnike in znanosti samo več pravljica, lepa otroška pravljica?

Kako zelo se je v dvatisočletju v očeh človeštva spremenil obraz zemlje! Nekoč je človek svojo zemljo zrl kot središče stvarstva, danes jo pozna samo še kot neznatno zrnce v zvezdnatem morju vesoljstvo. Nekoč je človeško oko zrlo v divji, neukročeni naravi svet dobrih in zlih duhov, danes spoznava človeški duh v vsem naravnem žitju in bitju železni paragraf neizprosnih naravnih zakonov. S kolikim triumfom je v stoletjih moderna znanost odkrivala čudesa v zemlji, na njej in nad njo, da človek strmi nad kopo človeške modrosti. In še umetnost v času tiskarskega stroja, filma, radio-aparatov in stotere druge tehnike, kako obsežna, kako pestra! Pa moderna država s svojim aparatom, s katerim sega v zadnjo vasico, s svojimi paragrafi dosega slehernega človeka, vse upravlja, vzgaja, razsoja o krivici in pravici.

Kako velikanska sprememba v človeških očeh po razdobju dvatisočletja! Torej imajo oni, ki govorijo o triumfu sodobne tehnike in znanosti, prav in smo res v vsestranskem razvoju in napredku? Potem je torej ona lepa betlehemska noč z Detetom, Marijo, pastirji in angelci samo še lepa pravljica? Potem je Cerkev, rojena v tisti betlehemski noči, s svojim naukom o nebesih, peklu, duši, Bogu, božjem Sinu samo preživela zgodba, ki ne more več ukleniti za napredkom stremečega človeškega duha v železne okove?

Torej napredek? Nekoč despotizem, suženjstvo, zatiranje malih, diktature, beda in stiska — in danes? Nekoč človek nemiren v svoji duši, poln adventnega hrepenenja po Odrešeniku, ki ga vodi k Očetu, k Bogu — in danes? Nekoč človek z neutešenim hrepenenjem po odgovoru na vprašanja za ciljem svojega žitja in bitja, za zadnjim smislom narave, za onostranstvom — in danes? Torej tudi človek po dvatisočletju ni več ostal, kakoršen je bil?

Vsa človeška narava se upre ob teh mislih. Saj je tudi po dvatisočletju na svetu toliko despotije in tiranije, suženjstva, zatiranja, bede in stiske! Saj je moderni človek postal le še nemirnejši v svoji duši in s strastjo hlepi za odgovori, ali je Bog, ali je onostranstvo, zakaj živim, zakaj trpljenje! Saj vse v modernem človeku hrepeni za bogom in če ne najde krščanskega Boga, si ga skuša ustvariti v denarju, sili, ugodju, časti! Saj ob vsej moderni stvarnosti moderni človek kriči za odrešilnim evangelijem in če ga ne najde v krščanski blagovesti, si ga skuša nadomestiti z nacionalizmi, fašizmi in komunizmi! Saj kljub vsej svobodoljubnosti moderni človek v svoji nemoči steza roke za očetom in voditeljem in če ga ne najde v vidnem očetu in poglavarju rimske Cerkve, se z vso strastjo svoje duše oklepa svojega Hitlerja ali Stalina!

Tudi po dvatisočletju je človek ostal, kakoršen je bil. Ves velikanski napredek dvatisočletja ni zamogel prav nič doprinesti k napredku najbistvenejšega v človeku, njegove duhovnosti in nravnosti. Ves velikanski napredek stoletij ni zamogel razrešiti največjih vprašanj, ni mogel odpraviti nasilja, krivice in gorja. Človeku se celo zdi, da se je slabost in slabotnost človeške narave po vseh teh modernih izumih in iznajdbah le še stopnjevala, da se je ob obogatenju znanja obogatil tudi človeški demonizem, da se je ob tisočerih rekordih sodobne tehnike stopnjevala do rekorda tudi krivica in da se je človeštvo s svojim krikom po svobodi in osamosvojitvi podalo v tisočero novo suženjstvo in odvisnost.

V tej luči vstaja prva betlehemska noč pred dvatisočletjem v žaru vse svoje veličastnosti. Odgovor na vsa velika, največja vprašanja vseh časov in vseh ljudstev je ostal pridržan božičnemu Detetu. Brez Njega in Njegovega nauka bi ostalo človeštvo kljub vsemu modernizmu in vsej znanosti le slaboten, neznaten, neuk otrok, ki mu je vse igra in igrača.

Pota vseh sodobnih rodov vodijo, četudi morda po ovinkih, v Betlehem k jaslicam. Bolj od nekdaj pretresa sedanjega človeka notranji nemir. O tem nemiru priča vsa razrvanost kulturnih, gospodarskih, družabnih in političnih prilik, ki se stopnjuje baš v našem času do najsilnejše brutalnosti, do najnesmiselnejšega uničevanja in do najstrašnejše bede in stiske. Iz sodobnih revolucij, vojn, kriz se sliši en sam krik adventnega pričakovanja: Pridi, ki naj rešiš svet!

Še tvoja pota, narod moj, naj vodijo v Betlehem! Trpiš, v trpljenju trepečeš, Odrešenika iščeš. Božje Dete v jaslicah bo uteha in mir tudi tvoje nemirne duše. Voljneje boš nosil svoje trpljenje ob Trpečem in z Njim boš nekoč vstal iz smrti in bede v novo vstajenje in življenje.

SPORED CERKVENIH POBOŽNOSTI O BOŽIČU V CERKVI SV. ŠTEFANA

Chicago, Ill.

Na dan vigilje božiča zvečer ob pol osmih večernice. Prva maša v nedeljo zjutraj ob 5, ki je slovesna maša. Za njo pa maše vsako uro ob 6, pol osmih, pol devetih, pol desetih, pol enajstih, pol dvanajstih. Otroška maša ob pol desetih. Popoldan pete litanije ob 3. uri.

Na dan sv. Štefana, ki je žegnanjski dan naše cerkve, maše ob 6, 8, 9 (za otroke). Ob osmi uri slovesna maša. Zvečer pa slovesne večernice in sicer ob pol osmi, z govorom.

Vsem faranom, bližnjim in oddaljenim, kakor tudi vsem rojakom žele duhovniki pri sv. Štefanu najlepše praznike in srečno, blagoslova polno novo leto.

Fr. Aleksander, župnik

—o—

CLEVELANDSKA MESTNA ELEKTRARNA

(Piše, advokat Wm. J. Kenniek)

Cleveland, O.

V sredo, 21. decembra, imamo volitve največjega pomena. Nekateri volilci so mnenja, da so volitve važne samo kadar se gre za različne kandidate, ampak volilno vprašanje glede naše Mestne elektrarne, je skoro gotovo važnejše kot vsi kandidatje. To je jasno, ako premislimo, kaj je pomen naše javne elektrarne.

Znano je vsakemu odjemalcu, da v največjih slučajih mora plačati zelo visoke cene za plin, telefon, in druge produkte, ali ugodnosti, zato, ker so ti produkti v rokah monopolskih finančnih baronov, ki računajo za te življenske potrebščine kolikor se njim zdi in ves dobiček si potem razdelijo med seboj. Leta 1914 se je v Clevelandu pod županom Newton D. Bakerjem ustanovila mestna javna elektrarna z namenom, da se nudi nekaka konkurenca privatni električni družbi in da velikanski dobički gredo v ljudski žep, namesto v privatne žepe. Rezultat te konkurence je, da imamo v Clevelandu v resnici skoro najnižje cene elektrike v celi Ameriki. Računa se, da je mestna elektrarna prihranila ljudem v Clevelandu nekako $50,000,000. Vsak Clevelandčan je lahko zadovoljen, da uživa to udobnost po tako zmerni ceni, namreč po 3 cente za tisoč wattov na uro.

Ampak, pri vsakem stroju pride čas da se izrabi, in ga je treba prenoviti. Isto je prišel čas za prenovljenje in povečanje naše javne elektrarne. Naša mestna elektrarna se ni povečala od leta 1925, akoravno so povečali clevelandsko privatno elektrarno za 55 procentov. Razume se, da se na tak način lahko ubija našo javno elektrarno in ljudje bi zopet bili žrtev v rokah finančnih magnatov in bi morali plačati mogoče trikrat ali več za svojo elektriko. Odkar se je ustanovila mestna elektrarna, je bila privatna družba primorana šestkrat (nekateri trdijo devetkrat) znižati svojo ceno za elektriko.

Torej, sedaj imajo ljudje najlepšo priliko pomagati našemu City Light Plan, ki išče dovoljenje potom volitev izposoditi si $3,000,000, in na ta način dobiti darilo v vsoti skoro $2,500,000 od zvezne vlade.

Volite torej, FOR THE ORDINANCE authorizing the issue of Light Plant Mortgage Bonds; volite torej, ZA IZDAJO BONDOV. Ako volite za to izdajo bondov, davkoplačevalci ne bodo obdavčeni niti za en cent, kajti mestna elektrarna bo vrnila ta denar iz svojih lastnih dohodkov. Od leta 1914, je javna elektrarna zaslužila več kot enajst miljonov čistega dobička, katerega je porabila za svoje povečanje do leta 1925.

Povečanje mestne elektrarne pomeni, da bo ta lahko ustregla drugim odjemalcem, ki želijo mestno elektriko. Sedaj mora mesto Cleveland kupiti ogromni del elektrike za razsvetljavo cest, itd. od privatne družbe, in mesto mora plačati $73.68 za vsako navadno električno cestno svetilko. Mestna elektrarna računa za isto razsvetljavo samo $47.76. Torej, povečanje mestne elektrarne pomeni, da ne bo treba davkoplačevalcem plačati visoke davke za razsvetljavo cest in ob istem času bo vsak odjemalec dobival še v bodoče tiste zmerne cene, s katerimi je sedaj zadovoljen. Tudi vsak odjemalec elektrike od privatne družbe, plača sedaj in bo v bodoče, nizke cene zaradi konkurence od strani mestne elektrarne. Torej, pobrigajmo se na volilni dan, v sredo, 21. decembra, in volimo za našo lastno korist: volimo FOR THE ORDINANCE.

—o—

NAŠA ZASTOPNICA IZ PUEBLE SE OGLAŠA

Pueblo, Colo.

Bližajo se veseli božični prazniki, katerih se celi krščanski svet raduje. Kdo bi se tudi ne veselil lepega miru božične noči? Zato tudi jaz želim vsem naročnikom tega lista tukaj in povsod, katere bodo dosegle te vrstice, tu in onkraj morja. Naj jih božje Dete blagoslovi ter z mirom božjim in ljubeznijo napolni njih srca.

Naša naročnica Mrs. Bezlaj je težko bolna in se nahaja že precej časa v bolnišnici. Vsi ji želimo da bi se kaj kmalu pozdravila. — Tudi naročnik Mr. J. Petrovič je že delj časa bolan in mu želimo skorajšnjega zdravja. — Mrs. Baudek je tudi bolna; tudi njej želimo krepkega zdravja.

Kampanja za "Novi Svet" je potekla. Jaz nisem mogla kaj prida pomagati, ker še vedno nisem preveč trdna za hoditi. Druga stvar je pa tudi ta, da ljudje še vedno bolj slabo delajo; nekateri pa nič. Težko je povsod, kamor se človek obrne. Upamo, da se po novem letu obrne na bolje. — Nekaj pratik imam še na rokah in kateri si jo želi, jo dobi pri meni. — Naročnikom v Puebli sporočam, da naročnino lahko plačajo Mrs. Glach. Ona namreč meni pomaga in če pride na vaš dom, dokler jaz ne morem, ji kar plačajte. To sem omenila, da bote vedeli kako in kaj.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem naročnikom "Am. Slovenca, "Novega Sveta" in "Ave Maria".

J. Meglen, zast.

—o—

PISMO IZ DOMOVINE

Ljubljana, Jugoslavija.

Malo prostorčka poprosim za mojo zakasnelo in že precej zastarelo zahvalo. — Leto bomo že skoro končali in ob tem času vsak dober gospodar pregleduje svoje gospodarstvo, da vidi v čem je napredoval ali nazadoval. Prav tako bi naj bila dolžnost vsakega kristjana, da si proti koncu leta izpraša svojo vest, da vidi, kako in kaj. V tem primeru se čutim dolžnega, da se zopet enkrat oglasim pred zaključkom letošnjega leta. Mojo dobro sestro Ivano Jarc, tam v Puebli pa prosim, naj mi oprosti zakasnelo zahvalo, ker je preteklo že nekaj mesecev, kar je potekla naročnina na list Amer. Slovenec in jo je ona za me zopet ponovila za celo leto naprej, kakor to dela že več let in tako dobim vsako leto tudi stenski koledar iz Chicage. — Prav prisrčno se ti zahvalim za to draga sestra, da si me za eno leto zopet založila z lepim branjem, ko si mi naročila Amer. Slovenca, ki je res lepo darilo iz Amerike. Že sedaj ti voščim prav vesele božične praznike ter srečno in blagoslovljeno novo leto. Enako voščim in želim celi vaši družini. Bog vas živi! — Da ne pozabim dneva 27. decembra, ko slaviš že 25 kratni svoj god daleč od drage domovine v Pueblo, Colo., kjer si dočakala srebrni jubilej svojega tamošnjega življenja, ti želim, da ti Bog da, da jih dočakaš še 25, da bi tako slavila zlat jubilej svojega novega domovanja v svobodni Ameriki. Bog ti daj še mnogo let sreče in zadovoljnosti ter zdravja, da bi še veliko dobrega storila. To ti želi tvoj hvaležni brat in cela družina. Gojimo pa v srcu močno željo, da bi se zopet po tolikih letih še enkrat videli, pa bi tudi ti v srcu zapela pesem slovenskega izseljenca, ki pravi:

Bodi pozdravljen dom moj srčno,
Zopet te vidi moje oko.
Ves kakor nekdaj, še se mi zdiš,
Ko izmed drevja ljubko blestiš.

Z rosnim očesom moram od tod,
V tuje spet kraje žene me pot.
Zdrav mi ostani mili moj dom!
Morda te videl nič več ne bom.

Prva kitica je vsakemu ki po dolgih letih zopet zagleda svoj dom kot slavospev rojstnemu krovu, medtem ko mu druga sili solze v oči, ko se od njega zopet poslavlja, morda za vedno. Pa ti zopet pridejo na misel stihi domotožja kot jih je zapisal pesnik:

Slovenska zemlja, v tvojo sredo
blago,
Na hribe tvoje, srce mi želi.
Kjer pustil družbo sem tovar'šev drago,
Kjer v zemlji pokopan moj rod leži.

Tam cvetje zlate je mladosti
moje;
Tam prvič mi gorelo je srce;
Tam veselil sem se vrh zemlje
svoje.
V domača tla so kapale solze.

Prav hitro je minil čas odkar so iz vašega daljnega Puebla in od drugod v Ameriki v preteklem poletju prišli izletniki v domovino. Kakšne so dobili vtise, se vsak sam izraža. Nekateri so že pisali v Amer. Slovencu prav zadovoljno. Upam, da ni sedaj nobenemu žal, ki je po dolgih letih zopet stopil na rodno zemljo videl svoje sorodnike, itd.

Ne smem pozabiti prav lep pozdraviti Lojzeta Germa in se mu zahvaliti da je ob svojem odhodu sprejel male spominčke za mojo sestro in celo družino. Enako tudi lep. pozdrav g. Fr. Verbičevi, četudi sem jo videl pri odhodu in to je bil že zadnji korak na vlak. Morda niste bili zadovoljni, ker nas je bilo preveč na kolodvoru. Vsi smo izročali prav lepe pozdrave na sorodnike, znance in prijatelje ter vam vsem želeli srečno rajžo. Vlak vas je odpeljal v lepo jesensko noč v daljno tujino, mi smo pa ostali doma in vas vsaki dan spremljali v mislih ter oprezovali, kedaj bo Amer. Slovenec prinesel sporočilo, da ste se srečno vrnili v svoje domove v tujini. — Res, g. Lojze Germ se je že oglasil in piše marsikaj zanimivega. Da vsi čitatelji prav z zanimanjem sledijo takemu pisanju, mi menda ni treba posebej omenjati. — Prav vesele božične praznike in srečno novo leto uredništvu, dopisnikom in čitateljem tega lista. Obenem izražam željo, da bi imeli mnogo takih dobrotnikov in naročnikov, kot je moja sestra.

Ivan Golob.

Dogodki
med Slovenci po Ameriki

Voščilo

Vsem prispevateljem in prispevateljicam te kolone prav vesele in blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto, želi uredništvo.

—

Slovenski radio program

Cleveland, O. — Na božični praznik 25. decembra bo na radio postaji WCLE slovenski radio program. Tukajšnje slovensko pevsko društvo "Lira" bo proizvajalo svoj božični program in ima v ta namen izbrane najlepše slovenske pesmi. Program se bo pričel ob 2. uri popoldne do pol tretje ure, po vzhodnem času, ki je eno uro naprej od časa v srednjem zapadu.

—

Nesreča pri delu

Akron, O. — Tukajšnji rojak Anton Medved se je pri delu ponesrečil, da si je zlomil nogo. Odpeljali so ga v St. Thomas bolnišnico.

—

Še vedno pod zdravniško oskrbo

So. Chicago, Ill. — Tukajšnja rojakinja Mrs. John Golob na Ave. M., ki je bila precej opasno bolna, je še vedno pod zdravniško oskrbo. — Enako se še vedno mora posluževati zdravniških nasvetov Mrs. John Piltaver, tudi na Ave. M., ki je preteklo poletje prestala nevarno operacijo. — Obe družini so naročeni na Amer. Slovenec.

—

Vest iz domovine

Cleveland, O. — Mr. Jakob Baraga z Lucknow Ave. je pred kratkim dobil iz starega kraja žalostno sporočilo, da mu je v Grahovem pri Cerknici na Notranjskem umrla ljubljena mati Marija Baraga, v visoki starosti 73 let. Zapušča moža in hčer, poročeno Žnidaršič v Podcerkvi, tukaj v Clevelandu pa štiri sinove: Jakoba, Matevža, Antona in Franka.

—

Zlati jubilej

Calumet, Mich. — Tukajšnja slovenska fara sv. Jožefa, bo prihodnje leto slavila 50 letnico ali zlati jubilej svoje ustanovitve. Za to zlato obletnico se bodo farani sv. Jožefa po vseh svojih zmožnostih pokazali, kajti je menda malo slovenskih župnij, ki bi se lahko postavile s petdesetletnico svojega obstoja.

—

Žalostna vest

Gowanda, N. Y. — Rojak Jože Pečnik je prejel iz stare domovine žalostno sporočilo, da mu je v Velikih Laščah na Dolenjskem umrla mati Marija Pečnik, v starosti 75 let. Zapušča moža, dva sina in štiri hčere, v Ameriki pa že omenjenega sina.

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO" (10)

(Metropolitan Newspaper Service) **Napisal: Edgar Rice Burroughs**

"Torej gospodična, jaz želim samo načrte za v mesto Athair. Če jih dobim po vašem posredovanju, bote prosto odšli. Če jih pa ne dobim, ne bote nikoli več videli svojih ljudi." — Magra pa, ki je tam sedela, je nekaj premišljevala, nakar je vstala z izgovorom, da mora malo na sprehod.

Atan Thome ni odgovoril ne da sme, ne da ne sme, samo ozrl se je in naprej govoril z Heleno. — Magra se je podala ven in skrbno oprezovala okolu, nato pa naglo stekla na dvorišče hotela. Ko je tam nekoliko oprezovala v razsvetljena okna hotela, je v enem zapazila tri moške osebe.

Dasi ni videla obrazov, je vendar spoznala, da so to Gregoryjevi, ki se pogovarjajo, kako bi začeli iskati pogrešano gospodično Heleno. Skrila se je v grmovje in od tam opazovala. Kmalu so sence naglo izginile z okna in trenutek na to jih je že opazila, da so stopili na dvorišče.

Za vsako ceno je Magra hotela vedeti kam bodo šli, zato se je umaknila za gosto grmovje in jih tam pričakala, kajti morali so ravno tam mimo. Njej je bilo pravzaprav malo mar drugih, le Tarzana je ogledovala, katerega je imela za Briana Gregoryja, katerega je oni dan rešila smrti.

POZOR! Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

BOŽIČNI SPOMINI

Girard, O.

Naj tukaj napišem svoje spomine na božični večer, ki sem ga pred 18 leti prvič obhajal v tej novi domovini. — Na dan 30. novembra sem se z ljubeznijo v srcu poslovil od naše prelepe slovenske zemlje, od prijazne domače vasice Črnuče pri Ljubljani. Težka je bila ločitev od staršev, brata, sester in dragih prijateljev. Toda, kljub vsemu sem se odločil za odhod proti postaji južnega kolodvora. Na sredi črnuškega mosta se mi še enkrat utrne solza in oko za trenutek obstane uprto v divno Savo, ki kot kraljica veže lepoto naše gorenjske zemlje in spleta vence naše narodne umetnosti v šopke rožmarina in nageljna slovenskega. Še enkrat z očmi objamem vso to krasoto, da kot veren sin najlepše matere Slovenije v tujini ne pozabim bisernih narodnih običajev, ampak jih s ponosom, kot veren slovenski sin ponesem v daljni svet kot narodno svetinjo davnih pradedov. Še enkrat sem s tistega mosta v solzah zaklical: Z bogom mati domovina, bila si mi prva mati, ki si mi dala košček kruha, zato te bom vedno nosil kakor zaklad v svojem srcu, dokler mi bo bilo. — Še en pogled na mogočno Šmarno goro in na črnuško vas in po Kamniških planinah. Toda ločiti se je bilo treba, zato sem se pomikal naprej kot v sanjah in stopal proti kolodvoru. V Stožicah sem se ustavil pri nekem gospodu, ki je tam živel v pokoju in maševal v tamošnji cerkvi. Prosil sem ga, da naj za moje srečno potovanje daruje nekaj sv. maš, da bom srečno dospel do cilja. Dal mi je svoj blagoslov in mi tudi razložil, kaj vse čaka izseljence v tujini. Še danes sem mu hvaležen za njegove očetovske besede.

Ko pridem na kolodvor, je bilo tam že vse polno raznih potnikov, ki so bili namenjeni kot jaz ,v Ameriko. Ni vzelo dolgo in že smo se prepoznali ter si postali kot bratje in sestre. Mlada gospodična, če se ne motim sedaj gospa Rus, ki je zastopnica Francoske linije, mi je izročila kuverto, v kateri sem imel vse potrebne listine za ostale potnike. Tako sem bil kot njih voditelj, pa četudi nisem imel mnogo pojma o potovanju.

Približal se je čas odhoda. Vlak je zasopihal in vsi smo se še enkrat rosnih oči ozrli po znani pokrajini in zaklicali naši slovenski prestolici beli Ljubljani zadnji z bogom — in že smo drdrali naprej. Mrak je polagoma zagrinjal lepoto naših gričev in holmcev, po katerih kraljujejo naše bele cerkvice in po katerih so razprostrta naša polja. Zaslutili smo, da bomo kmalu zapustili našo rodno zemljo in se predali tujemu svetu, vendar z vsemi svetimi domačimi narodnimi običaji in tradicijo našega naroda, katero hočemo pokazati svetu kot dediščino naših očetov. Sprevodnik nas opozori, da se bomo ustavili v zadnjem mestu naše države in to je bil slovenski Maribor, prestolica zelene Štajerske. Tukaj smo morali čakati kake tri ure za drugi vlak, kajti železniške razmere so bile takrat po vojni še jako slabo vrejene. Prav nestrpni smo postajali v čakalnici. Če bi bilo to po dnevu, bi si bili lahko ogledali mesto, toda kam hočeš ponoči. Ko je pa prišel zaželjeni čas odhoda, so postali vsi potniki nekam otožni. Le sem pa tje smo drug drugega bodrili, v dobri veri, da če je božja volja, pridemo vsaj za božične praznike v novo domovino Ameriko.

Ob treh zjutraj je sprevodnik zaklical, da smo prišli na postajo Gradec (Graz). Tukaj smo zopet čakali kake tri ure za odhod in tako proti večeru drugi dan dospeli v mesto Brück ob Muri, ki ni daleč od Leobna. Tukaj smo morali vsi izstopiti in čakati drugega vlaka. Ker smo bili precej trudni in so se začeli tudi želodci že oglašati, sem jaz vso skupino peljal v kolodvorsko restavracijo, kjer nam na veliko presenečenje natakar pove, da lahko dobimo juho z mesom, kruha pa da ni za dobiti, če še toliko plačamo. Jaz sem bil radi tega v zadregi, ker od doma nisem vzel nikakega kruha, ker sem bil prepričan, da je na svetu povsod dovolj kruha, katerega se prav gotovo dobi za denar. Pa me je prvo razočaranje doletelo v najbližji državi, v Nemški Avstriji, ko niso imeli kruha. Na srečo je bila v naši družbi neka žena in nekaj deklet, ki so nam moškim priskočile na pomoč z okusno potico. Ko smo se zopet nekoliko okrepčali, sem napravil načrt, da takoj, ko se pripeljemo v Švico, bom nakupil kruha za celo pot.

Vlaka ni bilo od nikoder in tako smo čakali vso dolgo noč predno smo mogli nadaljevati potovanje, da smo se na tej postaji že kar skoro udomačili. Jaz sem za silo lomil nemško, kar je vsaj toliko pomagalo, da nas niso mogli tako izkoriščati. Za en ameriški dolar smo dobili 400 avstrijskih kron. To vam je bilo denarja in železniški uslužbenci so se nas držali kot da bomo za vedno tam ostali. Sicer bi ne bilo preslabo, kajti konjaka je bilo kot vode za tiste papirnate krone. Tako smo bili vsi malo boljše razpoloženi. Toda srce je bilo vseeno otožno. Zaradi dolgega čakanja, so nam železniški uslužbenci pripravili poseben vagon, da smo bili tako vsi skupaj in ko je privozil vlak, so nas kar priklopili. Poslovili smo se pa od te postaje z našo pesmijo: "Adijo, pa zdrava ostani . . ."

Naslednje jutro smo izstopili na postaji v Inomostu (Innsbruck) na Tirolskem. Bilo je zgodaj v jutro in gosta megla je ležala nad mestom. Tukaj smo imeli malo zajutreka in zopet nadaljevali pot do sosednje države Švice v mesto Buchs. Tukaj nas je pozdravil zastopnik paroplovne družbe g. Romelj in takoj vprašal, kdo ima kuverto z listinam. Bil sem takoj pri njemu in mu kuverto izročil. Najprej sem ga vprašal, če imajo v Švici kaj kruha, da ne bo tako z nami kot je bilo v Avstriji. S smehljajočim obrazom reče, da smo zaradi tega lahko brez skrbi, kajti kruha je v Švici dovolj.

Odpeljal nas je na sanitarni prostor, kjer so nas preiskali, da bi kateri ne imel s seboj kake golazni. Toda ker naš narod, četudi priprost, ljubi čistost in snago, nismo imeli nobenih sitnosti. Ko smo prestali to preiskavo, se podamo v hotel na večerjo in smo tam tudi prenočili. Denar je bil tukaj pa že večje vrednosti in smo dobili samo pet frankov za en ameriški dolar in tako nas je stalo prenočišče in večerja po tri franke za osebo. — Zgodaj zjutraj nas pokličejo za odhod. — Moram pa reči, da smo bili s postrežbo prav zadovoljni in smo se veselega obraza poslovili od g. Romelja, ki nam je izročil pozdrave za svojo soprogo, katera je bila zastopnica iste paroplovne družbe v Baselu. — Še isti dan smo se pripeljali v mesto Basel. Med potjo smo pa občudovali krasoto te dežele, s katero jo je Bog tako bogato obdaril. Ko smo prišli v Basel, nas gospa Romelj ravno tako prijazno pozdravi kot prej g. Romelj. Povedala nam je pa, da ne bomo mogli potovati naprej več dni, ker so vsi parniki prenapolnjeni. Tako smo v imigrantskem poslpju ostali tri dni. Ta čas smo imeli dovolj časa, da smo si ogledali mesto, ki se nam je jako dopadlo. Toda, tukaj se nam je že začelo oglašati domotožje. Tuji obrazi, katere smo srečavali, tuje razmere, vse to je na nas silno močno vplivalo.

Po zdravniški preiskavi smo se četrti dan poslovili od tega mesta in se odpeljali proti Parizu. Vožnja po Franciji je bila tudi jako zanimiva. Zlasti smo se zanimali, če bi imeli priliko videti kaka razdejanja, ki so ostala po vojni. V Parizu smo se ustavili le za nekaj ur in zasedli drugi vlak, ki nas je potegnil do Cherburga. Tukaj smo pa morali čakati na parnik Imperator kar šest dni. Naselili smo se v mali restavraciji, kjer smo dobili hrano in stanovanje za 16 frankov na dan; za dolar smo pa dobili 26 frankov. Restavracijo sta vodila dva brata, ki sta bila še mlada in kmalu smo postali prav prijateljski. Vsak večer nam je eden pripovedoval strašne doživljaje, ki jih je doživel v svetovni vojni na belgijski fronti. To mesto ni napravilo na nas kakega posebnega utisa, kajti kot vsako pristaniško mesto, ima tudi to svoje napake.

Pa se je končno vendar približal čas, da smo se podali na parnik, ki nas popelje čez široko morje v novo domovino. Bilo je že čas, saj je že štirinajst dni, kar smo zapustili ljubljeno domačo zemljo in to je bilo za nas že cela večnost. Poklicali so nas naj se vkrcamo na parnik; ob enajsti uri dopoldne je bilo to. — Morski orjak je krepko rezal sive valove oceana in tako smo 20. decembra zvečer že zagledali boginjo svobode. Ostati pa smo morali v newyorškem pristanišču še tri dni. Zakaj, nam niso nikoli povedali. Tretji dan so nas naložili na mali čoln in nas odpeljali na Ellis Island, na preiskavo, kjer smo zadostili zakonom naše nove domovine. Bili smo vsi pripuščeni in dobili smo nekake številke ter si jih pripeli na suknje, da so nas poznali kdo smo, ko je prišel čas odhoda.

V New Yorku smo se že bolje počutili. Gostoljubnost ameriškega naroda naredi takoj dober utis na tujca. Toda, jaz sem vedno gojil željo, da bi bil že vendar za božični praznik na mestu, kamor sem se odločil. No, in v resnici se je želja približevala uresničenju. Vsedli smo se v krasne železniške vozove in tukaj sem v duhu zahvalil božji Previdnosti za to potovanje in pa da sem zopet srešno na trdni zemlji, v svobodni zemlji svoboden slovenski sin. Od cele skupine nas je bilo na vlaku samo še pet rojakov, ki so potovali v isto državo kot jaz in to v Pennsylvanijo. Udobnost teh vozov nas je vse očarala, kajti kaj takega nismo bili vajeni v naši rojstni domovini. V mislih na vse to, je sprevodnik zaklical postajo Altoon. Tukaj je sprevodnik poklical moje sopotnike, da morajo izstopiti in jim je tudi pobral listke izza klobukov, kar je pomenilo za me slovo od njih. Fantje so bili doma iz vasi v dolini blizu Logatca na Notranjskem. Težko se je bilo ločiti, ko smo se tako spoprijateljili na dolgi poti. Podali smo si desnice v upanju, da se še katerikrat vidimo v življenju.

Po kratkem presledku samevanja v železniškem vozu je prišel trenutek, ko je sprevodnik tudi meni vzel listek s klobuka in mo pove, seveda v nemškem jeziku, da je prihodnja postaja, na kateri naj izstopim in se imenuje Irvin, Pa. Sreča je bila, da je bil ta mož nemške narodnosti, kajti drugače bi me skrbelo kam grem. Izstopil sem, vlak jo pa odpiha naprej. Jaz pa stojim na postaji in se ogledujem okolu; tujec, ne vem kod ne kam se obrniti. Nikogar ne poznam. Imel sem pa naslov od daljnega sorodnika mojega pokojnega očeta, ki se je glasil na ime Valentin Zajc, Irvin, Pa. Bil je Lacov Tine iz Gornje Zadobrove pri Dev. Mariji v Polju. Ko tako zapuščen stojim tu in ogledujem okolu postaje ter premišljujem kam sem prišel, in to še nocoj, ko se bliža Sveti večer, jaz pa še prenočišča ne bom imel, so mi začele oči postajati vlažne in v srcu se je naselila tegoba, da mi je bilo silno neprijetno. V duhu sem se takoj zamislil na ljubo doma, kako nebeško lepo je ta večer tam, ko se vse pripravlja na ta veliki praznik in se vse od najmanjše stvarce pa do človeškega bitja raduje svetega večera, ko se z visokih lin zvonikov ubrano in slovesno oglašajo zvonovi, katerih melodije done v sveto noč in vabijo vernike, da se pridejo poklonit novorojenemu Detetu, ki je prišlo na nocojšnji večer na svet v naše rešenje. V duhu sem gledal pred seboj domače, kako skrbno zlagajo skupaj jaslice in jih občudujejo, njih misli so pa pri novorojenem božjem Sinu v Betlehemu. Vse to mi je bilo v duhu pred očmi, tako da sem kar skoro pozabil da sem sam tujec na tej postaji, daleč daleč od domovine, v tujini. — Kar naenkrat me iz teh prijetnih misii predrami občutek tuje roke, ki me je potrepljala po rami. Ozrem se in zagledam pred seboj stražnika, ki je bil na videz zares junak. Vpraša me kam grem in odkod sem prišel. Jaz mu nisem mogel odgovoriti, zato sem mu pokazal naslov Tineta Zajca. Nekoliko časa ogleduje pismo, nakar me prime za roko in me vede do čuvaja, ki je bil pri zatvornicah ob železniškem tiru, kateri mi po poljsko pove, da pozna Toneta Zajca, ki dela v premogovniku in stanuje kakih deset minut od postaje. Mož je bil pohabljen in je imel samo eno roko. Poklical je malega fantiča in mu naročil, naj me povede do omenjenega naslova. Jaz se stražniku in čuvaju zahvalim, seveda po naše, nato jo z dečkom mahneva naprej. Fantek je bil tudi poljskih staršev in sem ga nekoliko razumel. Ko mi je pokazal leseno hišico, sem mu dal za uslugo nekoliko napitnine, nakar je odšel. Ogledoval sem si hišico, ki je bila skromna; stala je med dvema gričema, da se ni videlo drugam, kot v nebo. Prtljago položim poleg vrat na tla. Potrkal sem na vrata, znotraj se je pa oglasil osoren glas, da ne rečem skoro sirov in celo kletvico sem slišal, da je ženska, ki je odgovorila na trkanje, pristavila. Kar zasukalo me je, da nisem vedel kaj bi.

Nato pa pride odpirat stara ženica, tudi nekoliko pohabljena, katero kar po domače pozdravim in ji povem kdo sem in odkod sem prišel ter da sem bil poslan sem, da tukaj živi sorodnik mojega očeta Tine Zajc. Ženska se je opravičila, da je zato tako zakričala, ker je mislila da zunaj gotovo kak državni agent kateri opreza za žganjem, zaradi katerega je nedolgo imela že sitnosti. To je bilo meni seveda nekaj nerazumljivega in neznanega, pa vseeno nisem hotel dalje spraševati. Ženska me je povabila v hišo ter povabila v hišo ter povedala kako se piše. Rekla je, da ima tri sinove in da bom lahko kar pri njej ostal, delat bom pa lahko šel k njenemu sinu, ki ima premogokop. Žena je bila doma z Dolenjskega in se je pisala Hren. Takoj mi je prinesla pijače in potico ter drugih jedi, da sem se hitro počutil bolj domačega ter si mislil: Kljub vsem neprilikam bom vendar preživel sveti večer v pošteni domači hiši, dasi bodo moje misli to noč v lepi domači slovenski zemlji.

Bil sem utrujen od dolge vožnje in poleg tega me je mučilo še domotožje; sedaj sem pa še pri popolnoma tujih ljudeh, daleč od domovine. Le stara ženica me je vedrila ter mi dajala pogum, za kar sem ji še dandanes hvaležen. Ona sedaj že počiva v hladni zemlji. Naj ji bo večni mir. Ko sva se tako pogovarjala s staro ženico o razmerah v domovini, je prišel Tine domov. Bil je v delavski obleki premogarjev, kar je napravilo na me globok utis in spoznal sem, da je to delo težavno. Bil je črn kot dimnikar s čepico na glavi in s karbidno svetilko. Tudi on je bil presenečen mojega obiska, kajti niti sanjalo se mu ni, da bi bil jaz njihov gost ta večer. Prvo je vprašal po materi, ki je bila tedaj še živa in pa po sorodnikih, nato se je šel preobleči. Ko pride ves spucan nazaj, mi reče: Sedaj boš pa z menoj praznoval božične praznike. Na mizo je prinesel pijače ter rekel, da mi bo eno zaigral. Res je zaigral, kajti bil je izvrsten godec. Toda tega, kar sem želel ta večer videti v hiši, le nisem opazil, dasi sem se oziral. Rad bi nekaj domačnosti svetega večera. Zato sem vprašal Tineta, ali imajo jaslice. Odgovoril mi je, da se on ne ukvarja s tem. Če pa želiš, se oglasi stara ženica, naj te Tine popelje k mojemu sinu Tonetu, kjer boš videl božično drevo in druge zanimivosti. Kmalu na to je Tine vzel harmoniko in šla sva. Tone je imel prav udobno zidano hišo in takoj ko sva vstopila, naju je njegova soproga prijazno pozdravila, kakor tudi njen mož, nakar me Tine predstavi in pove, da sem ravno prišel iz domovine. Vsi so bili napram meni jako gostoljubni in pokazali so mi bogato okrašeno božično drevo in tudi betlehemske jaslice. To je bil moj prvi božični večer v tej novi domovini. V tej hiši, ko sem bil pri božičnem drevesu in jaslicah, sem svojo srčno željo priporočil božjemu Detetu, da mi pomaga na potu življenja, da bi bil kedaj tudi jaz tako srečen kot ta družina in bi sam v svojem domu praznoval božični večer prav tako srečno, kot ga praznujejo ti le. Ko se je bližala polnoč, pravi tone Tinetu: Sedaj je pa že čas da gremo v cerkev k polnočnici.

Te novice sem bil jaz silno vesel in tako smo se podali v mesto. Bila je lesena cerkev, kot nalašč za to noč narejena. V tej cerkvi sem kot zapuščen siromak, daleč od domovine, ponavljal v srcu isto prošnjo do božjega Deteta, da bi me Njegova roka čuvala po potu življenja. No in danes, ko obhajam sv. božične praznike v novi domovini, sem hvaležen Bogu za vse, ker dosegel sem, kar sem želel, da lahko s svojo družino rojstvo Gospodovo praznujem prav tako, kot ga je Hrenova družina v Irvin, Pa.

Ako bodo te vrstice tudi njih dosegle, ali pa Tineta, naj se na božični večer spomnijo, kako smo se tedaj, pred 18 leti, ko je bil moj prvi božič v Ameriki, skupno veselili, za kar sem jim še danes hvaležen. Res je, da nam tukaj ne pojo tisti zvonovi, ne slišimo tiste božajoče pesmi in ne poslušamo božje besede v materinem jeziku, kakor smo bili vsega tega deležni v starem kraju in so tega še sedaj deležni naši bratje in sestre v domovini, toda dragi čitatelji, kljub temu se bomo tudi mi v duhu ob božičnem drevesu in betlehemskih jaslicah veselili Gospodovega prihoda na ta svet in se spominjali svojih detinskih let, ko smo s svojimi starši korakali k polnočnici in so nam po poti svetile zvezde z jasnega neba; ko se je vsa zimska narava radovala v svoji praznično beli obleki tega praznika. — Končno prosim tudi našega dušnega nadpastirja prevzv. škofa Dr. Gregorija Rožmana, da bi se nas tudi oni spominjali ob tretji obletnici, ko so bili časten gost v naši naselbini. Ravno tako se bomo tudi mi Vas spominjali, kajti nikakor ne moremo pozabiti Vašega obiska. — Sprejmite vsi skupaj mojo skromno željo, da bi vsi radostno in veselo praznovali božične praznike in z upanjem v boljšo bodočnost nastopili novo leto 1939.

John Dolčič

—o—

Najlepše božično darilo je, če naročiš staršem, bratom ali sestram za eno leto "Amer. Slovenca", ali pa mesečnik "Novi Svet"!

PREDSEDNIK V GEORGIJI

Predsednik Roosevelt ob nedavnem obisku v Warm Springs, Ga., ko je govoril s tamkajšnjim governerjem Riversom.

300 svetih maš letno

v življenju in po smrti, so deležni člani "Mašne zveze za Afriko". Članarina enkrat za vedno 25c za vsako osebo, živo ali umrlo. — Naslov:
DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA
za afriške misijone,
3624 W. Pine Boulevard, St. Louis, Mo.

Zanesljivo — moderno — zmerno
ZOBOZDRAVNIŠTVO
DR. JAMES W. MALLY
-:- SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK -:-
6411 St. Clair Avenue (Slovenski Narodni Dom)
CLEVELAND, OHIO

Buy COAL early
QUALITY
CONFIDENCE
CREDIT
A—V vašo protekcijo ni naš premog nikdar starejši kakor 72 ur, kar prispe v Chicago, s čimer se izloči preveliko izpostavljanje in podi emalcu največjo grelno vrednost.
B—Priporočani od vodilnih finančnih zavodov, pripisujemo mi svoj uspešni in stalni porast učinkom tisočerih zadovoljnih odjemalcev.
C.—Ne, da bi bilo potrebno kako prvo naplačilo so prirejeni mali ,mesečni obroki pripravni za vaše dohodke, brez vsakih sitnosti ali zadrege, s časom plačila od 5 do 12 mesecev.
100% Pocahontas MINE RUN tona $6.50
POCAHONTAS LUMP % EGG tona $8.75
SUPERBA, tona $5.70
ILLINOIS STOKER NUT $4.45
WESTERN KENTUCKY, ... $5.85
ANTHRACITE, ... $13.50
100% pristen W5 Virginia Lump, . $7.85
INDIANA STOKER $4.25
PETROLEUM, . . $7.60
LOW PRICE
SUPER COAL CO.
10 S. LASALLE ST. DEARBORN 0254

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

M. Klarich in sin
GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS
(Pooblaščeni in zavarovani pogodbeniki in stavbeniki)

3121 S. Parnell Ave.
CHICAGO, ILL.
Tel. CALumet 6509
Prevzemamo vseh vrst stavbinskih del, novih hiš, trgovin, tovarn, šol, itd., kakor tudi razna popravila in modernizacije starih hiš. Osebno nadzorujemo vse naše delavce in vse naše delo popolnoma garantiramo za kakovost in solidnost. — Nasvete, proračune in načrte dajemo na zahtevo brezplačno.
Naše cene so zmerne, a **naše IME je vaša garancija.**
P. S.: Danes je čas, da gradite! Zakaj bi plačevali najemnino — ko morete z istim denarjem odplačevati novo hišo. Vse informacije na zahtevo.

Društvo sv. Jožefe
štev. 53, KSKJ.,
Waukegan, Ill.
36 leto pri K. S. K. Jednoti.
Seja se vrši vsako drugo nedeljo ob 9:30 zjutraj. — Sprejema vse slovenske katoličane od 16. do 55. leta v odrasli oddelek; in v mladinski oddelek od rojstva do 16 leta.
Skupna društvena imetja znašajo nad $16,000.00. Skupno število članstva 484 članov(ic).
Nadaljna pojasnila se dobe od sledečega odbora:
Math Slana, ml., preds.
Mike Opeka, blag.
Joseph Zorc, tajnik

Društvo sv. Vida
štev. 25, K.S.K.J.
CLEVELAND, O.
Leto 1938.
Predsednik: Leopold Kushlan, 6411 St. Clair Ave.
Tajnik: Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th Str.
Blagajnik: Anton Korosec, 1063 Addison Rd.
Zdravniki: Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Perme, Dr. A. J. Perko, Dr. A. Skur in Dr. J. F. Seliskar, Jr.
Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:00 popoldne. Asesment se prične pobirati ob 1:30. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

Reliance Federal Savings & Loan Association

(*Slovensko hranilno in posojilno društvo*)

ŽELI VSEM VLAGATELJEM IN VSEM DRUGIM SREČEN IN VESEL BOŽIČ IN ZDRAVO NOVO LETO!

Nekaj o hranilnih in posojilnih društvih

Zgodovina hranilnih in posojilnih društvih ni še tako stara. Denarne zavode, ki so sprejemali in prenašali denar za vse razne namene ima svet že dolgo. Toda hranilna in posojilna društva so pa začela rasti, ko so navadni in srednji sloji začenjali bolj neodvisno samostojno gospodarsko življenje.

V prejšnjih stoletjih je silno cvetelo oderuštvo. Razni oderuhi so računali celo do 30% in več za letne obresti. Razume se, da dolžniki niso mogli zmagovati v takih razmerah niti obresti, kaj še le, da bi se kedaj znebili dolgov. Ko so delavski in kmečki sloji v devetnajstem stoletju začeli dobivati več prostosti in svobode, so začeli tudi spoznavati, da njihova rešitev leži v njihovih lastnih rokah. Spoznavati so začeli polagoma, da ako si ne bodo sami pomagali, bogataši jim ne bodo, ker ti so jih le odirali in izkoriščali. Kako naj si pomagajo?

Začeli so ustanavljati lastne hranilnice in posojilnice po občinah, okrožjih itd. Začetkoma je šlo skromno, a šlo je in društva so se začela razvijati, modernizirati in posledice so bile, da so si v takih krajih začeli kmetje, rokodelci in mali trgovci in obrtniki gospodarsko pomagati. Kdor je imel denar, je istega vložil v domačo ljudsko hranilnico. Tam je dobil primerne obresti. Oni, ki so pa rabili posojil, so pa prišli na hranilnico po posojilo, ki jim ga je nudila za zmerne obresti. Tako je nastal v tem oziru velik preobrat. Na mesto, da bi kmetje od svojih dolgov plačevali po 20 do 30%, so zdaj na enkrat te svoje obveznosti znižali na od 6% do 8% in pozneje še nižje samo na 6%. Dobiček od tega so imeli ljudje sami. Ko se je ta sistem obnesel na Nemškem, so ga kmalu osvojili tudi na Avstrijskem. Posebno na Češkem se je te vrste hranjenje in posojevanje zelo razširilo.

Na Slovenskem je začel z ljudskimi hranilnicami in posojilnicami pokojni Dr. Janez Ev. Krek, ki je slovenskemu narodu gospodarsko zelo koristil in pomagal.

Ideja o teh hranilnih društvih se je prinesla tudi preko morja. Hranilna in posojilna društva v Ameriki niso v bistvu nič drugega, kakor so bila enaka društva v Evropi. Tudi tukaj so se začeli kmalu kmalu zavedati delavci in nižji sloji, da jih velebankirji le izkoriščajo. Začeli so ustanavljati svoja lastna hranilna in posojilna društva in kjerkoli so si ga ustanovili se je kmalu pokazal uspeh. Posebno med Nemci in Čehi najdemo po Ameriki celo vrsto dobro razvitih takih društev.

Tudi Slovenci smo začeli posnemati druge. V slovenski naselbini v Chicagi so se zbrali pred več kakor 30 leti možje, ki so začeli misliti na gospodarsko osamosvojitev Slovencev, kolikor je to med nami Slovenci mogoče. Ustanovili so si Slovensko posojilno in hranilno društvo, ki so mu dali ime "Slovenski dom". To društvo je začelo kmalu lepo procvitati. Iz malega začetka je zrastlo v občudovanja vredni slovenski denarni zavod. Tekom vseh trideset let je stalno poslovalo. Tekom vse zadnje krize, ko so ljudje drugod na debelo gubili, tu ni zgubil nihče niti enega centa. Po reorganiziranju denarnih zavodov, skozi katerega je šlo leta 1933 tudi to društvo, se je pa postavilo to ugledno društvo, ki se sedaj imenuje "Reliance Federal Savings and Loan Association" na solidna tla, kjer posluje na strogih državno zveznih zakonih, strogo nadzorovano od zveznih oblasti in preglednikov. Vsaka vloga je zavarovana do $5000. kakor na vsaki drugi banki, kar pomeni enaka varnost za vsakega vlagatelja, kakor na vsakem največjem denarnem zavodu. To je važno, da vsak premisli in si zapomni.

Dalje pa pomislimo vsi Slovenci tudi to le: Zakaj naj bi mi Slovenci nosili svoj denar na druge zavode, ko imamo sami tak varen in zanesljiv zavod? Če kdo se moramo držati gesla: "Svoji k svojim!" Posebno pa še ker zdaj na našem hranilnem in posojilnem društvu lahko dvignite svoje vloge kadar hočete, kakor na vsaki banki. Zanesljivost ista, čemu torej naj Slovenci svoj denar zaupamo drugim, ko imamo sami vsega zaupanja vreden tak zavod. To pomisli vsak!

Vsak Slovenec(ka), ki ima denar za vložiti, ali si izposoditi denar, koristi samemu sebi, če gre po tozadevna pojasnila na urad "Reliance Federal Savings and Loan Association". Storite to predno greste kam drugam v takih slučajih.

— *n.*

Sedemnajst točk

ki povedo zakaj naj hranim svoj denar pri tem društvu

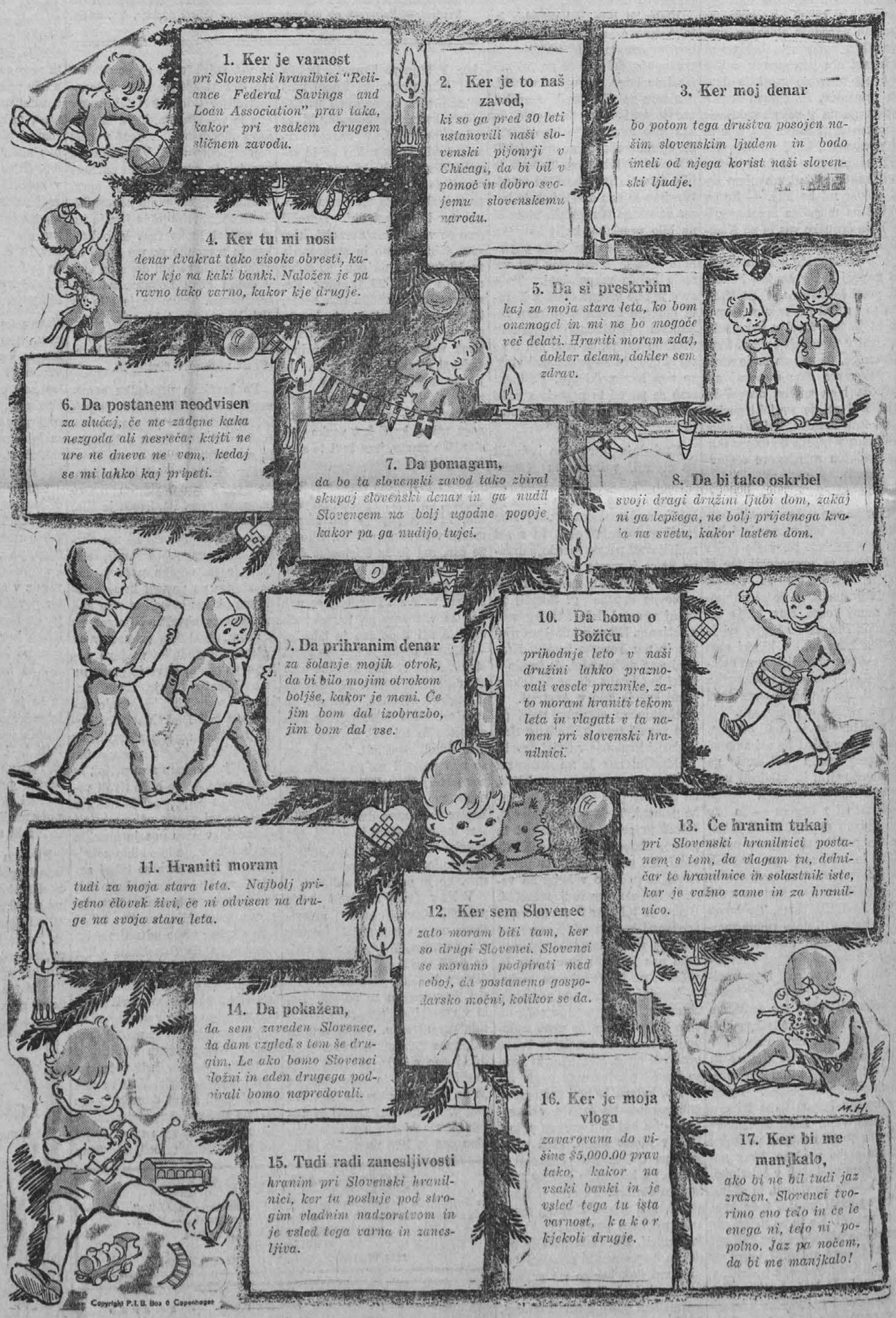

VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO ZDRAVO NOVO LETO

Vam želi

John J. Petrovic

(Tajnik Slovenske hranilnice)

Javni notar in vse vrste Zavarovalnine

Uraduje v uradu

SLOVENSKE HRANILNICE IN POSOJILNICE "RELIANCE FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N."

na:

1904 W. Cermak Road -:- Chicago, Illinois

Telefon Canal 7130

Kadar bi radi zavarovali svoj dom proti ognju, ali svoj avtomobil, pohištvo ali kar koli, pridite v moj urad, da se posvetujemo, kake vrste zavarovalnina bi bila najbolj pripravna za vas.

1904 W. Cermak Rd. Chicago, Ill. Telefon: CANAL 7130

URADNIKI:

Leo Jurjovec, predsednik John J. Petrovic, tajnik
Frank Banich, podpreds. Joseph Kukman, blagajnik

DIREKTORJI:

John Sever, John Korenchan, Anton Tomažin,
Frank Kozjek in Anthony J. Darovic.

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

ČETRTA NEDELJA V DECEMBRU

"Poberite se od mene" (Matej 25, 41).

Kakor vlada v nebesih popolna blaženost, tako pekel ne obsega druzega, kakor največje muke, vso nesrečo in žalost. Nepoznano je v peklu, karkoli se more imenovati dobro ali prijetno, ravno tako, kakor je v nebesih nepoznano vse bolestno in hudo. V peklu ni Boga, in kjer ni Boga, ni nič dobrega. "Poberite se od mene!" Na svetu je bil krivični brez Boga, ostal bo brez Boga na vekomaj. Bil je sovražnik božji; Bog ostane njegov sovražnik obrnivši se od njega za vselej. Kaj pomeni biti brez Boga? V življenju tega ne zapopadeš nikoli, dobro pa boš to razumel onkraj. Izveličani so pri Bogu, zato neskončno srečni, ker zrejo v Boga, neizčrpljivo morje lepote, veličanstva, slave in ljubeznivosti. En sam pogled v Boga prinaša nešteviInim trumam mogočnih duhov vso blaženo radost in veselo občudovanje. Tudi prekleti izvejo o tem, ker žark luči božje prodre do pekla in ga razsvetli, da spoznajo, koliko so izgubili, ko so zgubili največjo dobroto. Kolikokrat se pripeti, da požene časna, zemeljska, celo grešna ljubezen nesrečno žrtev, ki je varana, v skrajen obup, v blaznost. Neznosno mora toraj biti, če izgubi človek Boga, za katerega je edinole ustvarjeno njegovo srce. Lahko bi imel druge starše, druge sorodnike in prijatelje, in če so ti še tako dragi, celo drugo truplo bi lahko imel, a drugega Boga ne moreš imeti, ker Bog je Bog srca tvojega in delež tvoj na vekomaj (Ps. 72 26). Taka je narava tvoja. Na zemlji razvedrujejo veselice krivičnika in ga začasno odškodujejo za izgubo največje dobrote. A v globočino pekla ne prodere niti žarek kakega veselja, prav nič dobrega, zgolj nič, kar bi zamoglo tolažiti srce človeško. To je "najkrajna tema" onega sveta, o kateri govori Gospod (Mat 8, 12); kajti luč večna krivičniku ne sveti. Prebivalci te teme kriče po kapljici vode, da si ogase pekočo žejo, kličejo toraj po najmanjši, neznatni tolažbi, ampak ne dobijo niti te malenkosti (Luk. 16, 24).

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Izreden davek na podjetje

Fašistovska vlada je sklenila, da morajo trgovska in industrijska podjetja plačati enkratni davek od kapitala, ki je naložen v podjetju. Izvzete so delniške družbe, ki so morale podoben davek že lani plačati. Davek morajo plačati le tista trgovska in industrijska podjetja, ki odrajtujejo osebno dohodnino (davek na premično premoženje) od vsote nad 10.000 lir. Izredni davek, s katerim bo podjetnik oddal državi 7½% davkariji naznanjenega kapitala, zadene okoli 120.000 podjetij. Davek se bo plačeval v 18 dvomesečnih obrokih. Plačevati se začne 18. maja 1939, a konča se v treh letih. Če kdo želi vplačati več obrokov skupaj, mu davkarija prizna 8% popusta za vsako leto, t. j. če plača v naprej šest obrokov. Ta davek se odmeri uradno, zato ni treba nikakih prijav. Izredni davek na delnice, ki so ga lani morale plačati delniške družbe v Italiji, je znašal 10% glavnice delniških družb.

—o—

Nesreča na železniški progi

V bližini Grahovega se je pripetila na prehodu čez železniško progo huda nesreča. 85 let stara Marija Krivčeva iz Koritnice je šla čez tir v trenutku, ko je od Podbrda pribrzela drezina, na kateri je bilo več železničnih delavcev. Naglušna starka drezine ni čula, a je tudi ni opazila. Voznik pa je tudi šele v zadnjem trenutku zavrl voz, ki pa se je kljub temu z vso silo zaletel v Krivčevo in jo zagnal daleč na drugo stran prehoda. Pri padcu je z glavo zadela ob skalo in si je prebila lobanjo. Bila je v hipu mrtva.

—o—

Podaljšanje trgovskih ugodnosti

Tržaški industrijski center je bil glede na odmero davkov kot poseben okraj ustanovljen pred 10 leti. Ta okraj obsega Trst, Milje, Nabrežino in Tržič. Industrijska podjetja na področju teh štirih občin so bila oproščena carin za vse gradbene potrebščine in stroje, ki so si jih nabavila v tujini. Njihova skladišča so dobila pravice skladišč v svobodni luki. Njihovi dohodki so bili oproščeni dohodnine, kolikor so bili namenjeni novim investicijam. Dohodnine so bili oproščeni za dobo 10 let tudi vsi dohodki od novih obratov. Vsakega poviška dohodnine, zgradarine in zemljiškega davka pa so bili oproščeni vsi stari obrati, ki so se kakorkoli povečali ali preuredili. Te davčne olajšave so bile od vsega početka določene za dobo 10 let. Koncem t l. bi se morale ukiniti, razen za nove obrate glede katerih veljajo te desetletne olajšave za vsakega posebej. Sedaj pa so se razširile govorice, da bodo olajšave podaljšane za nadaljnih deset let.

—o—

Nove tramvajske delavnice v Trstu

Na ozemlju med skladišči tržaških ladjedelnic in mestno plinarno, so pričeli pred kratkim graditi nove tramvajske delavnice, v katerih bodo mogli od leta do leta popravljati in vzdrževati po 150 tramvajskih vozov. Stavbišče meri okrog 5500 kv. m. Na njem grade več poslopij, mehanične delavnice, varilnico, mizarsko delavnico, skladišče in upravno poslopje.

—o—

Poroka ob smrtni postelji

Pred dnevi se je v tragičnih okoliščinah poročil 24 let stari elektrotehnik Jože Bogatec od Sv. Križa nad Trtsom. Dan pred poroko se je pri delu na rocolski postaji hudo ponesrečil. Pri nekem kratkem stiku ga je zadel močan električni tok, tako da je dobil hude opekline. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so pa zdravniki ugotovili, da je njegovo stanje obupno. Njegova zaročenka Mimi Tretjakova pa je vendarle izrazila željo, da bi se poročila. Naslednjo noč, ko se je Bogatec nekoliko osvestil, je bolniški kaplan zares izvršil poročni obred.

—o—

Nenadna smrt duhovnika

V nedeljo, 13. novembra, so v Fojani v Brdih slovesno posvetili drogove, na katerih bo razvita državna zastava. Pred prefektom in drugimi odličniki je imel pozdravni nagovor upokojeni semeniški profesor g Ivan Moseti, ki je opravljal fojansko duhovnijo. Med govorom je obmolknil, potem nenadoma vzkliknil: "Zbogom vsi! Osvobodi me, Gospod!" in se zgrudil mrtev na tla. Blagi, zaslužni gospod profesor, ki je bil širokogruden in ljubezniv prijatelj vseh dijakov deškega semenišča in naklonjen Slovencem, bo ostal vsem, ki so ga poznali, v lepem spominu.

—o—

IZ DOMOVINE

Žrtev dela

Pri delu na neki stavbi v Ljubljani se je močno poškodoval 36 letni delavec Franc Škrbonja s Klenka.

—o—

Zlata poroka

V Dolnjem Logatcu sta slavila zlato poroko upokojeni železničar Valentin Istenič in njegova soproga Marija. Kljub visokim letom sta še oba prav čila in zdrava.

—o—

Pod vlak

V gozdu med postajama Rače in Pragersko na Štajerskem se je vrgla pod vlak 19 letna gostilničarjeva hčerka Štefanija Bauman iz Podove. Bila je pri priči mrtva. Vzrok strašnemu dejanju je neznan.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

KAJ SE SLIŠI PO SVETU?

NEKAJ ZA PLEŠCE

Švedski zdravnik Ekskil Kylin iz Jönkönpinga je po dolgotrajnih poskusih ugotovil, da se da plešavost odpraviti z operativnim posežkom. Vse dosedanje lasne vodice, ki so jih hvalili proti temu zlu, se baje lahko skrijejo pred novo metodo švedskega zdravnika.

Listi pišejo, da mu je uspelo s pomočjo telečje hipofize ododpraviti plešo tudi ljudem, ki so bili lase popolnoma izgubili. Hipofiza je, kakor znano, žleza možganskega podaljška, ki uravnava posebno rast. Listi opisujejo tudi posamezen primer.

Kylin je med drugimi zdravil neko žensko, ki je bila izgubila svoje lase. Telečjo hipofizo ji je všil v želodec. Po nekoliko mesecih so se na njeni glavi pojavili "otoki" las in kmalu so ji ti glavo pokrili. Novi lasje so temnejši nego so bili prejšnji.

—o—

VSEUČILIŠČE V PRAGI SE SELI

Zaradi teritorialnih sprememb v ČRS je sklenjeno, da se nemško vseučilišče iz Prage preseli v Liberec, sedanji Reichenberg, tehnika iz Brna pa se bo nastanila v Lincu. Na ta način postane Liberec vseučiliščno mesto, kar doslej ni bilo. Na podoben način je pred šest sto leti nastala univerza v Lipskem, kamor so odpotovali nemški profesorji iz Prage V Pragi ostane samo ena univerza, Karlovo češko vseučilišče.

—o—

UKRADENO SLIKO JE PODARIL

Bivši francoski poslanik v Berlinu, Francois Poncet, ki je bil prestavljen v Rim, je pustil v Berlinu številne prijatelje. Med njimi je tudi bivši nemški prestolonaslednik. Ta je francoskega poslanika osebno obiskal in mu v znak svojega prijateljstva podaril znamenito Latourjevo sliko. Toda — ta slika je bila izmed onih, ki so jo Francozi navedli v seznamu med vojno ukradenih slik. Ali je mogoče prestolonaslednik kaj vedel o tem, pa bi rad sedaj krivico popravil in se Franciji priporočil za naklonjenost? Na svetu je vse mogoče!

—o—

SANJE SE JI URESNIČILE

Colwyn, Pa. — Mrs. Cath. Mellon je zadnjo sredo sanjala, da si je njen šestletni sinček John zlomil roko, in je zjutraj opozorila svoje otroke, naj bodo previdni, da iz sanj ne pride resnica. Niti ena ura pa še ni za tem pretekla, ko je John padel po stopnicah v klet in si res zlomil roko.

—o—

EDEN VPREŽEN V WASHINGTONU

Washington, D. C. — Bivši angl. zun. minister Eden, ki je točasno na obisku v Ameriki, se lahko smatra med najbolj zaposlene može na svetu, vsaj točasno. Konference uradnega in privatnega značaja se kar vrste druga za drugo, poleg tega še razne čajanke, prireditve, govori itd. Predsednika je Eden obiskal v torek.

—o—

BLISK ODKRIL ŽELEZNO RUDO

Kmetje v okolici Lycksela na Švedskem so že dalj časa opazovali, da strela udarja vedno v neki hrib na določeno mesto. Naposled se je neki kmet odpravil v mesto, kjer je to stvar povedal komisiji za raziskovanje rudninskih ležišč. Komisija je odpotovala iz mesta in preiskala hrib ter odkrila, da se nahajajo pod hribom, kamor je tako rada udarjala strela, velika ležišča železne rude.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

želim vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

John Korenchan

Slovenska grocerija

2313 So. Lincoln Street, Chicago, Illinois
Telefon Canal 6399

SE PRIPOROČA SLOVENSKIM GOSPODINJAM!

Slovenskim gospodinjam se priporočamo v naklonjenost. V zalogi imamo vedno najboljšo in vedno svežo grocerijo vse vrste. Vse blago je prve kvalitete. Pridite in prepričajte se!

Vesele božične praznike in srečno, zdravo Novo leto
želi vsem

Emil A. Basener

in

Frank P. Kosmach

PRODAJALCA ZEMLJIŠČ — ZAVAROVALNINA VSEH VRST.

2116 West Cermak Road, Chicago, Illinois
Telefon Canal 2138

— SE PRIPOROČA V NAKLONJENOST —

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

želimo vsem rojakom Slovencem in bratom Hrvatom!

Park View

Wet Wash Laundry Co.

FRANK GRILL, *predsednik*

1729 West 21st Street Tel. Canal 7172-7173
CHICAGO, ILLINOIS

Obenem naznanjamo, da imamo sedaj najbolj moderno izpopolnjeno pralnico. Inštalirali smo najnovejše stroje. Izdelujemo vse delo doma, kar poprej nismo mogli. Zato Vam jamčimo, da bote pri nas vedno najbolje postreženi. Za naročila nas pokličite na telefon: CANAL 7172 - 7173.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
vsem našim odjemalcem in prijateljem

MATH KREMESEC

SLOVENSKA MESNICA in GROCERIJA
1912 W Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois
Telefon Canal 6319

Slovenskim gospodinjam se priporočamo z vedno svežim mesom, kakor tudi prekajenim mesom vseh vrst. Izvrstne doma delane kranjske klobase. Najboljša grocerija.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
želi vsem Slovencem

LOUIS ZEFRAN

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

1941 W Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois
Telefon Canal 4611

Rojakom Slovencem se priporoča v slučaju pogrebov, krstinj, svatb, itd. — Avtomobili vseh vrst vedno na razpolago.

RUDY JERIN MARKET

SLOVENSKA MESNICA in GROCERIJA
1952 West 22nd Place -:- Chicago, Illinois
Telefon Canal 4974

Vsem mojim dragim odjemalcem in vsem rojakom Slovencem želim prav vesel in zadovoljen Božič ter srečno zdravo Novo leto. Obenem se uljudno priporočam za bodočnost.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
iskreno želiva vsem našim rojakom in rojakinjam

PILSEN LAUNDRY CO.

J. STAYER in J. STARC
Lastnika

1158 W. 18th Street -:- Chicago, Illinois
Phone Canal 3500

VESEL BOŽIČ IN SREČNO ZDRAVO NOVO LETO
želi vsem Slovencem

ANTON KEGEL

SLOVENSKA GOSTILNA NA DEŽELI.

Lastnik krasnega vrta, pripraven za poletne izlete ali piknike.
SE PRIPOROČA.

Archer Avenue, -:- Willow Springs, Ill.
Telefon: Willow Springs 99

Vesel in zadovoljen Božič ter srečno zdravo Novo leto vsem našim odjemalcem in prijateljem

KUKMAN BROS.

(ANTON KUKMAN, lastnik)
SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA
1900 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois
Telefon Canal 0572

Za božične praznike se priporočamo slovenskim gospodinjam. Imeli bomo v zalogi vse vrste sveže meso. Naša posebnost so vedno prave kranjske doma delane mesene klobase in krvavice in vse drugo grocerijsko blago, cene zmerne.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

WENCEL'S DAIRY

— SLOVENSKA MLEKARNA —

2308-82 Blue Island Ave., Chicago, Illinois
Telefon: Monroe 3673

Vesele božične praznike in srečno zadovoljno Novo leto želi vsem svojim odjemalcem in prijateljem

JOHN ŽELEZNIKAR

PRODAJA IN DOVAŽA VSE VRSTE PREMOG. — PREVAŽA POHIŠTVA OB SELITVAH, ITD.

2045 W. 23rd Street -:- Chicago, Illinois
Telefon Canal 4534

SE PRIPOROČA VSEM!

JOSEPH KUKMAN

SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA
1837 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois
Telefon Canal 5634

JOE PRAVI: "DON'T FORGET!" da bo imel Joe Kukman za božične praznike vse vrste meso, perutnino in najboljšo grocerijo za božične praznike. Obenem želi vsem rojakom Slovencem vesele božične praznike in srečno zdravo novo leto!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
želi vsem

THE HUB CLOTHIERS

T. RUBENSTEIN & SONS

Virginia — Gilbert,
MINNESOTA

Vesel Božič in Novo leto!

C. A. GRAHAM

— POGREBNIK —

EMBALMING & FUNERAL DIRECTING
LADY ATTENDANT

402 S. 5th Ave., Virginia, Minn. - Eveleth, Minn.
Phone 46 Phone 47

Vesel Božič — Srečno Novo leto!
želi vsem

SEARS ROEBUCK & CO.

GOOD, SUBSTANTIAL QUALITY AT A SAVING — — THAT'S SEARS

Virginia, Minnesota

Vesel Božič in Novo leto!

MINNESOTA STORE

Virginia, Minnesota

Tovarna novega človeka

POSLOVENIL LEOPOLD STANEK

Tako so "delali" božji ljudje, dokler jih ni, popolnoma onemogle, presenetila svetloba zgodnjega jutra. Počasi so se plazili iz shajališča in se skrivoma vračali v mesto utrujeni in zbiti; toda na njihovih bledih, izmučenih obrazih se je lesketal odsev velikega veselja . . .

— — — —

V "Tovarni novega človeka" se je zgodilo nekaj, kar je vse zelo razburilo, najbolj pa tovariša Vladimirova samega . . .

V jedilnici, kjer je pravkar izpila skupina fantov in deklet svoj jutranji čaj, je našla služkinja Paša na tleh ikono. Z velikim krikom jo je dvignila s konci prstov, kakor bi bila strupena kača. Vsi prebivalci doma so pritekli skupaj. Kljub zasliševanju, ki se je takoj pričelo, niso mogli ugotoviti, kako je mogla priti ikona semkaj. Vsi so se nezaupno spogledovali, a javil se ni nihče. Vladalo je veliko razburjenje, zakaj izključitev iz Tovarne in izguba pajoka (obrok živeža) je grozila ne samo lastniku, temveč skoraj gotovo tudi njegovim ožjim prijateljem, ki jih bodo prav lahko osumili sokrivde.

Tedaj je tovariš Vladimirov odredil, da mu lahko vsakdo v njegovi pisarni — med štirimi očmi — izpove dejstva, ki bi mogla privesti do odkritja krivca. Prijavila se je vrsta fantov in deklet; Vladimirov, ki je bil že pred tem slabe volje, je sedaj skoraj izgubil glavo — gotovo bo prišel na sled neprijetnim stvarem . . .

Tovariš Vladimirov je ukazal, naj mu prinesejo sliko v njegovo pisarno. Ikona je bila majhna, jajčaste oblike, v premeru nič več kot 3 cm velika, pobarvana z oljnato barvo in obrobljena z ozkim, kovinskim okvirjem. Vzel jo je v roke in si jo pobliže ogledal.

V ospredju je stal svetnik; ena roka mu je ležala na prsih, v drugi, ki je bila iztegnjena, je držal zvitek papirja. Glavo mu je obkrožal tradicionalni svetniški sij, noge pa so mu tičale v prav posebnih rumenih nogavicah in grobih čevljih. Svetnik je stal na bregu reke, za njim pa so se dvigali obrisi samostana, ki so se odbijali od živomodrega neba.

Kdo bi pač to bil? je razglabljal tovariš Vladimirov in se pričel potapljati v izraz svętnikovega obraza. Bil je zanimiv obraz. Na prvi pogled je bil videti neskončno mrk in čemeren. Oči so gledale z izrazom največje groze, skoraj tako, kakor da so uprte v ostudnega zločinca. Toda čim dlje se je tovariš Vladimirov poglabljal v sliko, tem bolj se je izpreminjal vtis, ki ga je nanj napravljalo svetnikovo obličje. — Slednjič se mu je zdelo, da so se njegove oči nekoliko priprle, kotički njegovih ust nekoliko zavlekli in da se mu ljubeznivo, dobrohotno in malce porogljivo smehlja . . .

Tovariš Vladimirov je s silnim zamahom vrgel sliko od sebe — prevzel ga je občutek strahu. Ni mogel razumeti, da more mrtva podoba v nekaj minutah vzbuditi v njem čisto nasprotna si vtisa.

"To so moji živci!" si je dejal. "Sem pač preveč delal zadnje dni. Vzeti moram dopust in se nekoliko spočiti. Za vraga! Kdo pa je prav za prav ta zanimivi svetnik, ki se mi tako prijazno reži?"

Zopet je vzel ikono v roke. Iz sprednje strani ni mogel ničesar razvideti, zato je ikono obrnil. Tovariš Vladimirov je pobledel; ikona mu je padla iz tresočih se rok. Na zadnji strani je razbral, kar je napisala nespretna roka kakšnega starca:

"Slika svetega Čudodelca iz Verhoturja."

"Simeon Pravični! Moj patron!" je dejal. "Kako je vendar prišla ta slika v naše poslopje? In zakaj ravno on? Ali je tu kakšna zveza z besedami prerokovalke? Kaj naj sploh vse skupaj pomeni?"

Tovariš Vladimirov, ki se je sicer vedno toliko ponašal s prisotnostjo duha in z jasnostjo misli, je bil sedaj čisto iz uma. Bil je namreč popolnoma prepričan, da je v svoji Tovarni in v svojem srcu že davno opravil z Bogom, s svetniki in z vsemi temi vragolijami, kakor je imel navado reči; zato ga je sedaj najbolj zabolelo to, ko je videl, kako celo v njegovi čisti, močni proletarski duši delujejo sile, ki ga hočejo ovirati pri izvrševanju njegovega proletarskega poslanstva.

Tovariš Vladimirov je vzel ikono, jo skrbno zavil v papir in pozvonil. Sklenil je, da napne vse zmožnosti svojega razuma in prične odločen boj proti tem temnim silam.

Dežurni je stopil v pisarno.

"Skličite vse v Marxovo sobo!" je zapovedal kratko. "Predaval bom o važnih dnevnih vprašanjih!"

Dežurni je izginil. Tovariš Vladimirov je vzel s stenske police zvezek Marxovih del in pričel čitati po njem. Hotel je črpati moči v delih moža, ki je izrekel besede, katere so bile zanj pravo razodetje: Vera je opij za ljudstvo . . .

Na obrazih poslušalcev je tokrat ležala neka posebna napetost. Izredno pričakovanje se je izražalo v njih, in — kot se je tovarišu Vladimirovu dozdevalo — tudi neki rahel dvom, s katerim so hoteli že vnaprej sprejeti njegove besede. Urno je stopil na oder in komaj je stal pri govorniškem pultu, je začel govoriti:

"Tovariši! V naši Tovarni se je zgodilo nekaj neprijetnega. Na nepojasnjen način je prišla k nam slika neznanega neumnega svetnika. Svetniške slike so otroške igrače starega režima. In neko tako ikono, znak religije, ki je, kakor pravi naš učitelj Karel Marx, opij za ljudstvo, neko tako sliko smo našli tukaj pri nas, na najbolj komunističnem in najbolj proletarskem kraju našega mesta! Kdo jo je prinesel? Tega ne vemo; prav tako ne poznamo namena storilcev. Dejstvo je, da je treba njegov namen ožigosati. Eden izmed članov naše Tovarne je padel kot žrtev verske hidre — to je drugo dejstvo; in tretje je, da moramo rešiti ta zavod, ki je nam vsem tako drag. Krivca moramo najti! Pozivam vas še enkrat: sleherni izmed vas bodi prostovoljen čekist in mi pomagaj z vsemi močmi, da razkrinkamo zločinca in ga potem kot škodljivca neusmiljeno vržemo iz svojih vrst. Le tako bo mogoče rešiti tudi druge pred to kugo!

(Dalje prih.)

—o—

Oglasi v "Am. Slovencu" imajo vedno uspeh!

Voščilo in zahvala

Vsem posameznikom, društvam in organizacijam želimo tem potom izraziti naša iskrena voščila k božičnim praznikom. Obenem želimo iskreno zahvaliti vse one, ki so v preteklosti podpirali našo tiskarno z cenjenimi naročili za tiskovine. S tem so podpirali slovenske podjetje, slovenske tiskarje in slovenske delavce. Najlepša hvala vsem in se priporočamo še za v bodočnost!

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEC.

Vesel Božič in srečno Novo leto!
želi vsem
VERTIN'S CAFE
FISH DINNERS--CHICKEN DINNERS--STEAK DINNERS
Pies and Cakes — Doma pečeno
Najizbranejša jedila — vsakovrstne mehke pijače
EDINA SLOVENSKA RESTAVRACIJA
107 E. Sheridan Street, Ely, Minnesota
Telefon 51

Vesele božične praznike in Novo leto!
želimo vsem
RAUTIO & RAUTIO
Ely, Minnesota

Srečen Božič — Veselo Novo leto!
želi vsem
MODERN BEAUTY PARLOR
MRS. J. KOMATAR, lastnica
Phone 107 Ely, Minnesota

Vesel Božič — Srečno Novo leto!
želi vsem
PAUL W. MARTIN
-:- JEWELER -:-
Phone 359-R Ely, Minnesota

Vesel Božič in Novo leto želi vsem!
Fenske Hardware & Furniture Co.
Razpečevalci za
NORTHEAST PYROFAX PLINA.
Prodajajo "MAGIC CHEF" plinske peči in pogrebniška postrežba
Ely, Minnesota

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!
želi vsem
LEPPIE'S READY TO WEAR
ŽENSKI KLOBUKI — DARILA
Ely, Minnesota

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!
želi vsem
M. J. MURPHY
OBLAČILNICA — MOŠKE POTREBŠČINE
Ely, Minnesota

Vesel Božič in Novo leto!
želi vsem
GUST A. MAKI
— OBLAČILNICA —
Ely, Minnesota

Vesele božične praznike in Novo leto!
McMAHAN LUMBER CO.
Razpečevalci
JOHN'S MENVILLE & WEYERHAUSER
izdelkov ZA VAŠ DOM.
Ely, Minnesota

VESELE PRAZNIKE
želi vsem
CHERNE & CO.
PLUMBARSTVO IN VSE VRSTE PEČI ZA GRETJE.
336 E. Sheridan St. -:- Ely, Minnesota
Telefon 163-R

Pisano polje

J. M. Trunk

Iveri

Izgleda, kakor bi bilo prišlo med Francozi in Nemci do debelega prijateljstva. Nemec dobro ve, kaj dela, Francoz pa skoroda ne more drugače delati. V Srednji Evropi, pri Slovanih in v Rusiji je prišlo za Francoze do politične polomije. Z Rusijo so slabo računali, kakor je pokazal debakl v Münchenu. Krivda je bolj pri sedanjih razmerah. Najprej so se ohladili Poljaki, potem je sledila Jugoslavija, in v Čehoslovakiji je bil popolen polom. Politika je politika. Kdor je imel priliko pogledati nekoliko za kulise, je spoznal, da francoska ljubezen nikoli ni bila brez sebičnosti. Francoz hudo gleda na svoj dobiček. Celo člani plebiscitne komisije so — verižili! Morda so pričakovali, da jim grejo Slovani po kostanj v ogenj, ako zaropoče Nemec. Nemec je res zaropotal, v ogenj pa niso šli Slovani, ali niso mogli, kakor je bilo pri Čehih. In takoj stiskajo isti Francózi Hitleru roko, podpisujejo nenapadalen načrt, dasi vsaj Hitler dobro ve, kaj dela. Prav vzhičeni so, ko Hitler izjavlja, da je konec nemškega in francoskega nasprotstva, in bosta dobra prijatelja. Ali so Francozi res tudi precej naivni? Hitler hoče mir na zapadu, da se obrne proti vzhodu, in ko tu opravi, bo debelega prijateljstva med Nemcem in Francozom konec. Tudi kak narod lahko postane naiven.

*

Ko je pri proslavi 21 letnice v Moskvi govoril Kl. Vorošilov, so to poslušali tudi navzoči diplomati. Govoril je, da bode armada Sovjetov pokazala — bogami — vsemu svetu, kje poper raste. Seve so se morali resno držati, kakor se diplomatom spodobi. Kako je? Fakt je, da je prišel Čehom na pomoč (?) le overkomunist Dimitrov, ki se je arogantno obnašal, drugače pa iz Rusije niti kakega lesenega vojaka ni bilo. Kako utegne toraj biti? Od vrlo dobrega vira vidim:

"It is human nature that the British and French statesmen today vent their chagrin upon the brocke idol "Russian cooperation", and joined with chancelor Hitler in locking Stalin in his Asiatic purlieus. Stalin has no recurse but to build painfully all over again, if he can. He cannot resort to force; even if his army would fight beyond Russian borders, there are no allies. A war with Germany would send the goose-stepping legions slicing through the Red hordes like a sharp knife through cheese."

Vsaj iz slovanskega stališča pri sedanji prav smrtni agoniji bi jaz iz srca rad veroval Vorošilovu, ko je tako korajžno govoril, ampak dejanj ni nikjer. Tam pri Vladivostoku hudo smrdi, in pri češki krizi je bilo gnilo, jaz pa dam le na dejanja, nič pa na govorance. Bojim se celo, da res pride, ko bo šlo, "kakor z nožem v sir".

—o—

Jubilej

Štiridesetletnico poroke sta v Ljubljani slavila g. France Janežič in njegova soproga Alojzija. Poročila sta se leta 1898 v Šmartnem pod Šmarno goro.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Vesel Božič — Srečno Novo leto!
želi vsem
ELY HARDWARE & FURNITURE CO.
Ely, Minnesota

Vesele božične praznike in srečno zdravo Novo leto želimo vsem rojakom Slovencem in bratom Hrvatom!
MAHNE FUNERAL HOME
SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD
223-225 W. Lake St. in 300 Third Ave. in Maple
Tel. 38 ali 476
CHISHOLM, MINNESOTA
— Se priporoča slovenski javnosti! —

Vesele božične praznike in Novo leto!
želi vsem
GARNI'S TAVERN
Ely, Minnesota

Vesel Božič in srečno Novo leto!
želi vsem
FOREST CHEVROLET CO., Inc.
CHEVROLET — OLDSMOBILE
— RAZPRODAJA in POPRAVLJALNICA —
Telefon 178 -:- Ely, Minnesota

Srečen Božič — Veselo Novo leto!
STYLE SHOPPE
M. RIIKOLA, lastnik
Klobuki in obleke
14 East Chapman Street
ELY, MINN.

Vesel Božič in srečno Novo leto!
želi vsem
ELY BARBER SHOP
ELY, MINNESOTA

Merry Christmas

AMERIKANSKI SLOVENEC

Božična priloga

IN II. PARTS — PART II. CHICAGO, ILL., TOREK, 20. DECEMBRA — TUESDAY, DECEMBER 20, 1938 V II. DELIH — DRUGI DEL

"Bog sam bo prišel. . ."

LETOS se je obhajala 2000 letnica rojstva prvega rimskega cesarja Oktaviana Avgusta, ki je bil rojen leta 63 pred Kristusom. Bil je to mogočen vladar, čigar žezlu je bil podrejen svet, v kolikor je bil takrat znan. Ni pa bila rimska država, ki ji je bil absoluten (neomejen) vladar, katera je ovekovečila njegovo ime, marveč nova božja država, ki je vznikla, med njegovim vladanjem. Ko je namreč Oktavian Avgust v miru vladal rimsko državo, je bil rojen na svet Kralj miru, ki je Zveličar sveta. Oktavian Avgust je hotel svetu prikazati sliko o prostranosti svojega vladarskega območja in številnosti tistih, ki so služili njegovemu vladarstvu ter mu morali plačevati davek. Zato je odredil popis prebivalstva na svetu. In zgodilo se je takrat, da je skromna, svetu nepoznana zakonska dvojica v zimskem času potovala iz Nazareta v Betlehem, od koder je izvirala njena familija. Ker nista imela denarja, da bi si najela v mestu prenočišče, sta se umaknila v hlev zunaj mesta. In prav tisti čas, tako pripoveduje stara legenda (povest), je prišla Sibila (bistrovidna prerokinja) v palačo cesarja Oktaviana Avgusta v Rimu ter mu to-le sporočila: "Videla sem okoli sonca zlat venec in sredi venca devico z otrokom v naročju. In razodel mi je Bog, da je to dete gospod vseh gospodov v nebesih in na zemlji." In se je zgodilo, da je v temni noči v hlevu v sredi betlehemskih poljan Devica rodila Dete, ga povila v plenice ter položila v jaslice. In čudovit žar je zasvetil z nebes ter obsvetil pastirje v bližini, ki jim je angel Gospodov naznanil: "Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod." In množica nebeške vojske je zapela spev, ki se razlega po vsem svetu: "Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji" (Lk. 2, 7—14).

Z rojstvom Sinu božjega se je izpolnilo, kar je 759 let pred Kristusom napovedal veliki prerok Izaija: "Bog sam bo prišel in vas bo odrešil. Tedaj se bodo odprle oči slepih in ušesa gluhih bodo odprta. Tedaj bo skakal hromi kakor jelen, in razvezan bo jezik mutastih" (Iz 35, 4—6). Bog sam je moral priti, da reši človeštvo. Tako je bilo potrebno leta 759 pred Kristusom, tako je bilo potrebno ob "polnosti časa", ko se je Sin božji učlovečil, tako je potrebno tudi danes. Človeštvo je podobno potniku, ki v hladni zimski noči zgreši pravo pot, pa se zaman trudi, da bi jo našel, dokler utrujen ne zadremlje in otrpne v smrt. Tako je tudi človeštvo pri iskanju resnice zablodelo in otopelo ter otrpnilo v temni, mrzli noči verske nevednosti. Nekdaj so ljudje klečali pred podobami iz kamna ali lesa, ki so jih sami izdelali, celo pred ptiči, kačami in štirinožnimi živalmi so klečali ter jih po božje častili. Danes v dobi kulture in civilizacije pa mnogoteri — da, cele države, kakor Rusija in Nemčija — klečijo pred materijo (tvarjo): boljševik v svojem brezboštvu obožuje zemljo ter jo hoče spremeniti v raj, narodni socialist pa kleči pred nemško krvjo in nemškim plemenom ter ga pobožanstvuje. Kako ozek in nizek je duševni horizont teh ljudi! Zaman išče in stika človek za pravim namenom in ciljem življenja, ako odklanja luč Kristusove vere. Kristus, včeraj, danes in na vekomaj, je učitelj sveta, je luč v razsvetljenje starih in sodobnih poganov. Iz njega izvira ne samo razsvetljenje, marveč nekaj, česar si človek sam storiti ne more, in to je odrešenje. Kristus je svet odrešil in človeštvo z Bogom spravil s svojim zveličavnim delom, ki ga v svoji cerkvi nadaljuje skozi stoletja. Kdor se hoče tega dela udeležiti, se mora poslužiti od Zveličarja postavljenih sredstev milosti, svetih zakramentov. Milost je zveza duše z Zveličarjem, je pravo življenje. Po njej se uresničuje Izajeva prerokba: odprejo se oči duha k spoznanju resnice; izgine gluhost za opomine in zapovedi božje; razveže se jezik mutastemu v srčno-iskreno molitev; razgiblje se hromi v dobra dela krščanske ljubezni in usmiljenosti. Da se je človek in človeška družba mogla tako preobraziti, je moral Bog sam priti in ljudi odrešiti. O Božiču se ta najvažnejši dogodek človeške zgodovine pred našimi duševnimi očmi obnavlja. Sin božji prihaja, da odreši tudi sodobno človeštvo, ki brez njega drvi v prepad.

Ksaver Meško:

Slava Bogu na višavah...

Iz vere, iz grehov zablod,
iz strašnih poganskih temin,
iz vede iskanja in zmot
v nebo gre klic za pomoč.

In glej, z nebeških višin
vzplamti čudovita luč:
prihaja Kristus Gospod

tolažbo in mir nesoč.
O bodi Slava Bogu na višavah,
tolažba in mir trpečim v nižavah!

P. Evstahij OFM.:

Božični spevi...

Donijo spet božični spevi,
dobrote rajske blag spomin;
žarijo v dušah sveti dnevi,
rodi se znova Kralj višin —
in Bog je zdaj — otrok človeški,
da mi postali bi nebeški . . .
Zveličar stopil je na svet,
deviški sad, človeštva cvet.

Pozdravljeno, premilo Dete,
veselje srčnih globočin —!
Od vekov vir ljubezni svete,
višav Očetu Večni Sin —,
da Njemu dal bi zadoščenje
in nam prinesel odrešenje,
Zveličar stopil je na svet,
deviški sad, človeštva cvet.

Pozdravljena, prečista Mati,
od vekomaj izvoljena —!
Najvišji nam je hotel dati
po Tebi Sina Svojega . . .
Ti s Kristom si stvarem Kraljica,
ljudem pa blaga Pomočnica.
Zveličar stopil je na svet,
deviški sad, človeštva cvet.

Pozdravljen, sveti zaročenec
in varuh božje Matere —!
Krasi Te lilij jasni venec,
kreposti čiste znamenje,
Ti svete poglavar Družine,
na veke Tvoja čast ne mine . . .
Zveličar stopil je na svet,
deviški sad, človeštva cvet.

Božično pismo

NAJPREJ se Ti seveda prav lepo zahvalim za vsa voščila. Tudi jaz se praznikov veselim, šel bom za tri dni domov. Lepo bo. Spet se bomo sestali vsi v naši družini, to bo spet tisti redki dogodek, ko bomo vsi doma. Saj smo tako raztepeni po vsem svetu, za praznike bomo pa le skupaj. Praviš, da boš letos imel nove jaslice. Odkrito Ti povem, da se jaz prav tega tudi najbolj veselim. Kot otrok sem jih delal in zdaj, ko sem odrasel, imam s tem še več veselja. Pa polnočnica in tako naprej. In tista domačnost, ki je v družini za praznike, tega ni nikoli.

Pa bom ostal kar pri božiču. Veš, tako se mi zdi, da stojimo vsi skupaj božiču samo ob strani. Da gledamo vse skupaj samo kakor teater, kjer kupiš vstopnico in potem gledaš. Jaslice, polnočnica, kadilo, petje v cerkvi, izložbe, božično drevo, voščila, prireditve in obiski, vse to se mi zdi, nam kar zabriše glavno misel in človek ne najde niti časa, da bi se malo zamislil, kaj je prav za prav božič. In potem, če še premisliš vse to naše življenje, vse to pehanje za kruhom, če gledaš po cesti te mrke in izpite obraze, to mrzlo vrvenje, pa pomisliš zraven na vso toploto praznikov, na velike skrivnosti, ki se jih spominjamo, na Boga, ki se je rodil, na srečo, ki nam jo je prineslo božje Dete, pa se skoraj moraš vprašati: kje pa je božič? Kje pa je tista skrivnost? Kje pa je Bog, ki je prišel na zemljo? Saj ni podobno, da smo odrešeni, saj ni nikjer tiste sreče, ki jo je Bog prinesel, saj nikjer ni tistega miru in zadovoljstva? Jaz vsaj imam vselej ta vtis, kadar pridejo božični prazniki. Ali ni res, da je pri vseh slovesnostih in pri vsej domačnosti vendar le silno malo res božičnega, vse ostane samo pri zunanjostih, vse je, kakor sem že rekel — teater.

To je prav za prav bridka ironija na vse skupaj, pa žal je prevečkrat res tako. Pa pojdi med ljudi, pa govori z njimi, pa jih malo premišljuj in opazuj — ali kdo misli na Boga? Ali kdo ve, kaj se pravi, da se je Bog učlovečil, da je sam neskončni Bog prišel na svet tako, kakor se rodi otrok v bajti pri brezposelnem? Ali kdo na to pomisli? Ali kdo pomisli, da se je Bog zanj rodil, da je prav radi njega prišel na svet? Saj sva ob priliki že govorila o tem in sam si rekel, da se Ti vse to čudno zdi, čeprav ne dvomiš, da bi to ne bila resnica. Po tvojem je treba za tako umevanje božiča imeti nekaj vere, tiste pristne, otroške vere, ki se današnjemu človeku upira. Saj je to res. Vere je treba, to se samo po sebi razume in prav zato, ker svet vere nima, prav zato mu je pa božič z vsemi skrivnostmi, z vsem čarom in z vso resnico vred samo teater in to nevernemu človeku mora biti.

Po mojem mnenju pa, če bi kdo vse to premislil, bi moral verovati, bi moral čutiti nekaj več, kakor samo to zunanje, kar vsak dan vidimo in doživljamo, moral bi se poglobiti vase in vse to premisliti. In končno bi človek tudi o Bogu, ki ga danes ne pozna, sodil čisto drugače. Kako pa misliš, da si današnji človek predstavlja Boga? Verjemi mi, dobro poznam ljudi tudi s te strani. Ljudje mislijo, da je Bog kakor stražnik, ki s palico čaka, da te bo zalotil in te kaznoval. Pregrobo si predstavljamo Boga, zato pa pravijo, da drži s kapitalistom, da je buržuj, da je ne vem kaj. Ali si že slišal tako govorjenje o Bogu? Že, kajne. No, pa premisli, da se je Bog rodil reven in zapuščen in da nihče izmed nas ni bil tako reven in ni bil toliko preganjan kakor on! In mi smo končno kako kazen tudi zaslužili, on je bil nedolžen in brez vsakega greha. Ali je zase trpel to uboštvo? Ne, za nas je trpel, za nas je prišel na svet, za nas je prelil svojo kri! Tega ne pomislijo ljudje, da je Bog ljubezen, jasna in očita ljubezen in zato ga tudi sami ne ljubijo, ker ga ne poznajo ali ga nočejo poznati. Vidiš, tole sem Ti hotel povedati. Saj sva o tem že govorila, pa sem se prav zdaj spomnil spet, ko mi pišeš, da si si umislil letos nove jaslice. In končno so to stvari, ki jih prav za prav človek vselej ve, a pomisli tako malokrat nanje. Vse kar je zunanjega, pa naj bo to v cerkvi, naj bo to zvonenje, naj bo božično drevo, naj bodo jaslice, naj bo običaj, naj bo domačnost v hiši, vse to nam mora biti sredstvo, ki nam bo pomagalo, da božiča ne

(Dalje na 2. str.)

BOŽIČNO PISMO

(Nadaljevanje s 1. str.)

bomo samo gledali kakor igre v dvorani, ampak da božič živimo, da ga v svoji notranjosti doživljamo in ves smisel je prav v tem. Če bi vsi tako božič praznovali, potem bi pač bil lep, potem bi bili res vsi ena družina zbrana pred jaslicami, potem bi čutili bližino božjo in naša vera bi bila res lepa in lahka. In še nekaj bi bilo: Potem bi nam vera narekovala življenje in ne narobe.

Te misli sem Ti hotel za praznike povedati in kdorkoli si, pred jaslicami, pred božjim Detetom sva brata, sprejmi jih kot moje božične darilo in voščilo.

Spomini na Baraga za sveti večer

V. Vodušek.

V življenju skoro ni lepšega kot so tihi sveti večeri v domačem kraju. Malokateri dnevi in prazniki prinesejo tolike čiste neskaljene sreče.

Zato pa tudi človek v tujini morda ničesar tako zelo ne pogreša kot domačega božičnega praznovanja, nekdanjih svetih večerov.

Pa vendar ne bi bilo prav, da bi sveti večer kdo slabo praznoval. Če ni drugače, nas mora potolažiti vsaj misel, da jih je nešteto, ki so že morali praznovati svete večere v najbolj težkih razmerah, v tujini, daleč proč zdoma. A so bili vendar za praznik veseli. Končno ni tako velike razlike: sveti večer doma, sveti večer v tujini.

Ko tako premišljam o božičnem praznovanju, se mi zdi, da mi bo letos prinesel največ svetonočnega veselja spomin na Baragove svete večere.

Drug za drugim mi vstajajo pred očmi . . .

*

Prelepi so bili otroški in mladostni prazniki pri Baragovih v starem tihem trebanjskem gradu. Dobri starši so gotovo posebej skrbeli za to, da je bilo za praznike, zlasti za božič, v družini najlepše. Spomini na take domače praznike so najlepša vzgoja za celo življenje.

Gotovo je torej Baraga vzel s seboj v življenje in v daljne kraje polno najlepših božičnih spominov, ob katerih mu je vedno postalo toplo.

*

Kot misijonar je Baraga preživel svoj prvi sveti večer — bilo je leta 1830 — na morju, ko se je na ladji bližal Ameriki. Vse drugače je bilo kot včasih doma, vse revno in preprosto. Baraga se je vozil v najslabšem razredu, saj ga je ta prva morska vožnja stala samo 52 goldinarjev. Ni bilo torej tako kot nekdaj na trebanjskem gradu . . . Vendar je bil mladi misijonar ves srečen in vesel. Doma ali sredi morja, med domačimi ali sam.

Drugi sveti večer ga je našel na vzhodni obali Michiganskega jezera, v Arbre Croche. Velikokrat je Baraga popisoval, kako je bilo v tistih krajih pozimi: viharno in mrzlo, da bi kmalu človek ne verjel. Daleč zdoma, sredi neizmernih sneženih planjav, je bil samoten misjonar Indijancem. A kljub temu poln tihe sreče.

V nepremagljivi misijonski gorečnosti so ga našli tudi prihodnji sveti večeri, na raznih misijonskih postojankah. A ničesar mu ni manjkalo za pravo božično veselje. Najbolj srečen je bil, ko je prav za božične praznike prihajalo toliko vernikov tudi iz najbolj oddaljenih krajev v njegovo skromno cerkev, molit novorojenega Kralja. Dasi je bilo treba največjih trudov, so prihajali celo bolehni ljudje in šibki otroci. Gotovo jim je znal Baraga pripraviti najlepše božično praznovanje.

Prav o božiču 1835 poroča Baraga o svojih misijonih v domovino. Koliko je lepih uspehov, koliko ganljivih trenutkov. V novi postojanki, v La Pointu, je v preteklih tednih krščeval kar cele družine. Mnogo jih je krstil prav za božični praznik. Pa bi ne bil vesel?

Morda je bil celo ob teh 6 svetih večerih srečnejši kot naslednje leto 1836, čeprav je ta božič preživel v Evropi, doma.

Hitel je nazaj v misijone, za sveti večer 1837 je bil že spet v La Pointu. Majhen in reven je bil njegov dom, a to leto morda malo prijaznejši: njegova sestra Antonija je bila pri njem. In njegova cerkvica je bila že razširjena in okrašena z najlepšimi slikami iz Slovenije. Tako je bilo v njej veliko več prostora za ljube Indijance, v njegovem srcu pa gotovo dosti več prostora za ljubo božično veselje.

Podobno sta praznovala s sestro najbrž tudi prihodnje leto; Antonija je gotovo mislila že na svoj odhod, zato se je pa nedvomno potrudila olepšati ta zadnji sveti večer pri revnem bratu misijonarju.

Za božič 1839 je bil spet sam, brez sestre, brez sluge, brez vsake postrežbe. Vendar je bil miren in zadovoljen kot nikdar dotlej — tako piše sam — prost vsega pozemskega in brez posvetnih skrbi. Kdaj bolj kot na sveti večer!

Tudi ob prihodnjih božičih se mu ni veliko spremenilo. A če bi se spremenilo vse drugo, pravo božično veselje mu je ostalo vedno. Vincencij Roy, kot očividec, pripoveduje, kako se je Baragu pri polnočnici, ko je Indijancem po očipvejsko bral evangelij ter prišel do stavka, da je Marija Dete v plenice povila in v jasli položila, tresel glas in kako več minut od ganjenosti ni mogel dalje.

Prihodnji božič pa je ob istem polnočnem evangeliju celo na glas zajokal in sploh ni mogel ostati na prižnici.

Čim več uspehov je imel za seboj, tem lepši so bili gotovo sveti večeri drugače čisto osamelega misijonarja. Največkrat je obhajal božič med Indijanci, po letu 1845 pa gotovo včasih tudi med belimi rudarji, za katere je skrbel z isto misijonsko vnemo.

Leta 1853 pa je praznoval božič spet v Evropi in to celo kot — škof. V prvi škofovski sreči in navdušenosti, a v enaki revščini kot nekdaj, je tako iskreno lahko premišljal o revnem Jezusu v mrzlem hlevu . . .

Prihodnje leto pa mu je prineslo toliko več dela in še mnogo več bridkih preskušenj in razočaranj. A tihi prazniki so bili zanj gotovo kakor otoki miru in tolažbe. Vse drugo mu je manjkalo. Leta 1854 ubogi misijonski škof za božič menda ni imel niti dolarja v žepu. 1855 ga je potrla še bolezen in za božič 1856 je skoro čisto oglušil. Prazniki z Jezusom pa so mu prinašali novega poguma in moči.

Tudi v poznejših letih ni bilo veliko drugače; udarec za udarcem je bil bridkejši. Prazniki so mu odslej prinašali če ne toliko veselja, pa tem več tolažbe. Včasih je vstajal že ob treh zjutraj, da je dve, tri, štiri ure lahko premišljeval o dobrem Jezusu, ki nas nikdar ne zapusti . . . Takrat je bil najbolj srečen.

Posebno slovesen mu je bil sveti večer 1860: njegov zvesti pomočnik v škofijskem mestecu Sault Ste. Marie, mladi Terhorst, je prav na božično jutro zapel svojo novo mašo. To je bila božična glorija tudi za škofa; vsaj enega duhovnika je imel sedaj pri sebi.

Za božič 1861 je bil na težki misijonski poti; niti teh, za potovanje tako težkih in nevarnih dni, si ne hotel pritrgati za domače praznovanje. Zapuščen in vedno v novih preskušnjah je prebil tudi prihodnje božiče.

Duhovnikov mu je silno primanjkovalo. Z vsako ladjo jih je pričakoval. Pa jih ni bilo. Prav za božič 1863 se v nekem pismu posebno bridko pritožuje nad tem. To so bila huda razočaranja za svete večere.

Leta 1866 pa ga je našel božič skoro brez moči; malo prej, jeseni, ga je bila zadela kap, ko je bil v Baltimoru na zboru ameriških škofov.

Njegovo zdravstveno stanje se je vedno slabšalo. Vedno si je bil želel kratke zadnje bolezni. Zdaj pa je trpel tako dolgo, tako dolgo. Kljub temu pa ni bil nič manj vdan in potrpežljiv.

Prišel je njegov zadnji sveti večer 1867. Niti govoriti ni mogel več. A Bog ve, če ni bilo njegovo srce ob tem svetem večeru najsrečnejše in najveselejše: s tem zadnjim trpljenjem je bil še bolj Jezusov, čisto Jezusov.

Za tretji sveti večer, pred Tremi kralji 1868, je bil zadnjikrat spreviden. Pozneje je še enkrat prejel sveto obhajilo. 19. januarja — bil je praznik Jezusovega imena — pa je odhitel k Jezusu, za katerega je vse življenje delal in trpel, praznovat z njim svete dni in svete večere brez vsake bridkosti, brez solze, in brez konca, brez konca . . .

*

Kako lepo je, z Baragom misliti na svete večere . . . Pred 75 leti je kot škof pisal enemu svojih duhovnikov, ki ga je posebno cenil: "O, da bi bil jaz svetnik, da bi vam mogel podeliti močan blagoslov . . ."

Zdaj je pa gotovo v nebesih, gotovo svetnik; o, kako nam lahko izprosi močan blagoslov, spet za ta sveti večer, za te praznike.

A še ena misel se mi vsiljuje. Na tisti sveti večer, ki bi ga tako rad še kdaj obhajal: da bodo okrog oltarja postavljene najlepše jaselce, v oltarju pa da bi bila v svetniški slavi slika našega slovenskega ameriškega svetnika — Baraga . . .

Po mrtvaško glavo je šel

V kmečki gostilni pri "Lipi" je zvečer popivala družba vaških fantov. Ko jih je pijača dovolj razgrela, so se začeli prepirati, kdo je pogumnejši.

Zlasti Dolfe se je bahal s svojim pogumom.

"Ej, kaj boš klobasal, strahopetec!" se je rogal Polde. "Vem, da si junak le na jeziku, a srce imaš v hlačah!"

"Si pa ti večji junak," je odgovoril Dolfe jezno. "Verjamem, da se ne ustrašiš tristo privezanih. Če bi se pa eden odvezal, bi ga junaško podil — za seboj!"

"Ti boš meni očital boječnost. Ti si junak le pri Rozalki, a nikjer drugje. Ponoči se ne upaš nikamor, jaz pa grem ob polnoči na pokopališče, da veš!"

"Dokaži!" ga je prijel Dolfe za besedo. "Ako si res tako grozen junak, pa pojdi nocoj ob polnoči v mrtvašnico in prinesi mrtvaško glavo!"

"Velja!" je udaril Polde po mizi.

Stavila sta za pet štefanov vina. Drugi fantje so navdušeno potrdili stavo veseleč se, da bodo lahko pili zastonj.

Polde in Dolfe sta zdaj umolknila in začela vneto prazniti kozarce. Ko je udarila stenska ura tričetrt na dvanajsto, je Polde vstal in molče zapustil sobo. Kmalu za njim je šel iz gostilne tudi Dolfe.

Kam je šel Dolfe? Domov? Ne! Bil je namreč presneto slabo preskrbljen z denarjem. Vedel je, da pet štefanov vina ne bo mogel plačati, če bo izgubil stavo. A ker bi ne mogel plačati, bi ga Polde in drugi fantje zasmehovali. Te sramote njegov ponos ne bi prenesel, zato je sklenil, da mora Poldetu na vsak način preprečiti njegov namen.

Bila je temna noč, vendar se je Dolfe spustil v tek proti pokopališču in prispel tja prej ko Polde. Zlezel je v mrtvašnico ter počenil za kup kosti. Sicer ga je spreletavala groza, vendar je vztrajal.

Med tem se je Polde pijan in polževo pomikal proti pokopališču. Vedel je, da bo do polnoči lahko dospel do mrtvašnice. Previdno je tipal dalje. Naposled je vendarle primotovilil na pokopališče. Ker ga je imel precej pod kapo, je telebal čez grobove. Izgubil je bil klobuk in dvakrat štrbunknil v jamo, napravljeno za mrliča. Ko se je privlekel do mrtvašnice, ni bil več tako vražje pogumen.

Stopil je v mrtvašnico in se pretipal do kosti. Segel je z roko v kup in prijel baš za lobanjo. Hotel jo je dvigniti, a tedaj je začu iz kota votel glas:

"Gorje ti, ako odneseš mojo glavo!"

Polde se je skoro onesvestil od groze. A ker se je bal zasmehovanja tovarišev, ni pobegnil. Opogumil se je in drugič zgrabil za lobanjo. Toda spet je zagrmel oni votli glas:

"Gorje ti, ako odneseš mojo glavo!"

Zdaj pa Poldeta ni prevzel strah, ampak neka togota. V prevzetnosti je sklenil da mora odnesti lobanjo, pa naj mu jo branijo vsi duhovi. Z obema rokama je segel v kup, a mrtvaški glas je zadonel še strašnejše:

"Gorje ti, ako odneseš mojo glavo!"

Divje je zaklel naš junak. Vedel je, da ga čaka sramota, ako ne prinese lobanje, zato ga je popadla blazna besnost. Bliskovito je zgrabil lobanjo, jo treščil v smer, odkoder je bil slišal strašni glas, ter zarjovel:

"Tu imaš svojo bučo, pa se poberi z njo k vragu!"

A tisti trenutek je odjeknil po mrtvašnici tako grozen krik, kakor bi koščena roka smrti zavila nekomu vrat. Poldeta je tedaj obšla smrtna groza. Planil je iz mrtvašnice in zdirjal v temi proti domu, kolikor so ga nesle noge. Bolj mrtev ko živ je treščil v domača vrata, da so padla iz tečajev, ter se nezavesten zgrudil v veži na tla. Domači so ga položili na posteljo, na katero ga je huda živčna bolezen priklenila za več mesecev.

Ko je prišel cerkovnik Jožek drugega dne v mrtvašnico, je našel Dolfeta za kupom kosti mrtvega. Razbito mu je bilo desno sence, nedaleč stran pa je ležala krvava lobanja.

Čudne sanje

Šele solnce je zbudilo gospoda Koprivo iz sna. Nekaj časa si je mel zaspane oči, čez čas pa se je glasno zasmejal. Nato je skočil iz postelje, se ozrl po ženi, ki je vsa radovedna zastrmela vanj, in planil v še silnejši smeh.

"Kaj pa ti je, da že spet noriš?" je Koprivca naposled vzkliknila, čeprav bi ga bila rajši ozmerjala, ker si je oblačil raztrgane nogavice.

Gospod Kopriva pa se je kar zvijal od smeha, se naposled vrgel na posteljo in brcal z nogami v zrak:

"Če bi vedela, kakšna neumnost se mi je sanjala! O, joj, kakšna neumnost!"

Zdaj je še žena planila iz postelje in nestrpno čakala, da ji mož pove in razloži — kakor običajno ob jutrih — svoje sanje, ki so bile vedno silno zanimive.

"No, povej že enkrat! Povej, kaj se boš tako napravljal!" je vzkliknila, vsa koprneča od radovednosti.

Gospod Kopriva se je zresnil, a takoj nato se je spet glasno zakrohotal. To pa je gospo Koprivco začelo jeziti; že je hotela Koprivi povedati nekaj resnih, a premislila si je in dejala s sladkim glasom, v katerem pa ni mogla zabrisati sledu naraščajoče nejevolje:

"Daj, no! Povej, kaj je bilo! Tudi meni se je sanjalo nekaj imenitnega. Takoj ti razodenem, samo povej najprej ti!"

"Ne povem," se je Kopriva še nekaj časa branil; ko pa to ni pomagalo in je bila Koprivca vedno bolj nasilna, jo je rezko zavrnil:

"Nič ti ne povem, ker si tako radovedna. Moram te ozdraviti tvoje neznosne radovednosti, zaradi katere sem že toliko pretrpel. Razumeš?"

"Dobro, pa ti ne skuham kave in pojdi lačen v urad!" se je Koprivca skujala in spet legla.

"Kakor hočeš, povem pa ne in ne, rajši se ustrelim!" je odvrnil Kopriva odločno in se začel oblačiti; toda zdaj pa zdaj se je še moral na glas nasmejati, tako da Koprivce le ni zdržalo v postelji. Brez besede je vstala, se oblekla, šla v kuhinjo in pripravila prav dobro kavo, upajoč, da ji bo mož vendar-le razodel svoje skrivnostne sanje.

Kopriva se je medtem oblekel in prišel v kuhinjo:

"No, ženka, daj mi kavo! je dejal, ko je videl, da kava še ni pripravljena. "Mudi se mi v urad; zaradi teh neumnih sanj bom nazadnje še prepozen!"

Koprivca pa je gledala skozi okno, kakor da ga ni slišala. Ko je odločneje zahteval kavo, se je obrnila k njemu in ga jezno zavrnila:

"Ne dobiš je, dokler mi ne poveš, kaj se ti je sanjalo!"

Kopriva pa je tudi ostal trden:

"Ne povem, ker potem bi se moral ustreliti! Sicer pa mislim, da sem ti ljubši živ kakor mrtev," je nadaljeval smehljaje se in segal na štedilnik, da bi si sam nalil kavo.

Koprivca je srdita planila k njemu, ga sunila stran in zakričala:

"Če ne poveš, tudi kave ne boš pil!" Čez trenutek pa so se ji oči zalile s solzami. "Saj vem, kaj se ti je sanjalo, da si ne upaš povedati. Gotovo si mi bil v sanjah nezvest. Saj te poznam, kakšen si."

Še mnogo je govorila o tem, toda Kopriva ni utegnil več poslušati: bil je skrajni čas, da je vzel klobuk in odhitel v urad.

Med tem ko se je Koprivca pripravljala na maščevanje, je Kopriva zagrenjen sedel v uradu za pisalno mizo in žaloval za prijetno dišečo kavo, ki je ni popil. Sploh mu je bilo nekam sitno in nerodno. Zdelo se mu je, da so to tudi drugi opazili; celo predstojnik ga je ošinil nekajkrati z resnim pogledom. Sprva se je jezil na svojo ženo, pozneje pa je zmirom bolj spoznaval, da je vendar sam vsega kriv. Saj se mu vendar ni sanjalo nič takšnega; mirne duše bi bil lahko razodel in zdaj bi ne bil sredi dopoldneva še tešč. Kdaj bo šele obed? No, pa tedaj ji bom vse povedal, smejala se bova in vse bo dobro, je nazadnje sklenil.

"Kaj pa je danes z Vami gospod Kopriva? Že spet ste napravili pogreško. Poprimite se vendar z resnostjo dela, lahkomišljenih ljudi imam že tako dovolj!" ga je oštel njegov predstojnik, ko je bil Kopriva sredi najlepših misli o obedu in spravi z ženo.

Tako, zdaj še to. Po tolikih letih vestnega dela so me prišteli med lahkomiselne ljudi, si je Kopriva govoril že ves zmeden. Oh, te nesrečne sanje, zakaj jih le nisem razodel svoji ženi, zdaj se venomer vračajo in me ovirajo pri delu.

Ko je zazvonilo poldne, si je Kopriva globoko oddahnil in naglo odhitel domov, da razodene svoje sanje čimprej, ker sicer se utegne pripetiti še kaj hujšega.

Zatopljen v najlepše misli je pozvonil doma. Že je hotel veselo objeti ženo, toda ta se je takoj umaknila v sobo, ko mu je odprla vežna vrata. Kopriva je sicer stopil za njo, toda Koprivca ga je ostro zavrnila:

"Pusti me! Na štedilniku te čaka obed. Lahko ga poješ s svojimi sanjami vred!"

Kaj naj bi zdaj storil ubogi Kopriva? Šel je v kuhinjo, da sam poobeduje, saj je bil že pošteno lačen. Najprej je treba spraviti želodec v red, potem pa bo že potolažil svojo ženo.

Toda silno se je začudil, ko je našel na štedilniku list in na njem napisano z velikimi črkami: Ženska stavka.

To mu je bilo preveč.

Obrnil je list in napisal na drugo stran: Danes je sicer prvega, a denarja ni, ker tudi moški stavkajo!

Nato je naglo odšel, stopil v oddaljeno gostilno in si naročil najboljši obed. Ko se je dodobra nasitil, si je dal prinesti še pol litra vina in nato še pol. Vse popoldne je sedel ob vinu in čedalje bolj pozabljal Koprivco, službo, sanje. Šele na noč se mu je posvetilo, da se mora vrniti k ženi, čeprav bo huda. Prav milo se mu je storilo, ko je začel razmišljati o tem, kako ga v tem času Koprivca, s katero sta živela dvajset let v miru in slogi, išče bogve kod. Res, zdaj je bil prepričan, da je grešil, hudo grešil in pripravljen je bil na pokoro.

No, doma sem, zdaj bo konec tega strašnega dne in vse bo dobro, si je govoril, se povzpel po stopnicah in pozvonil. Dolgo je čakal, a vrata se niso odprla. Pozvonil je še enkrat, toda zaman.

Torej je odšla, je skoraj zaihtel. Tako hudo sem se pregrešil! O, te nesrečne sanje! Vse bom popravil, tudi denar ji bom dal, ves denar kakor navadno, samo naj pride, se je razjokal, sedeč na stopnicah pred vežnimi vrati.

Tedaj pa je zaslišal nad seboj mili glas svoje žene:

"Hvala Bogu, da te spet imam!" vzkliknila Koprivca in prijela Koprivo za roke. "Čeprav mi nočeš povedati svojih sanj, samo da si prišel."

"Takoj ti bom vse povedal, ljuba ženska," se je razveselil Kopriva. "Samo čakaj, najprej ti bom izročil denar!"

Dvignil se je in segel v žep po denarnico. Toda v tistem žepu, kamor jo je navadno shranjeval, je ni bilo. Nestrpno je začel iskati po ostalih žepih. Slekel si je plašč, suknjo, a denarja ni bilo nikjer. Obupan se je spet sesedel na stopnice, se prijel z obema rokama za glavo in zajokal na glas:

"O, te sanje! Zjutraj sem se jim smejal, zdaj jih pa imam, zdaj jih pa imam! Do pičice so se uresničile. Vidiš, Koprivca, vse to se mi je sanjalo. Zbudim se, ti hočeš vedeti moje sanje, jaz ti jih pa ne povem. In potem vse, kakor se je danes zgodilo: brez kave v urad, predstojnikov opomin, obed v gostilni in nazadnje izguba denarja. Samo konec je bil srečnejši, denarnico si ti našla in jo prinesla . . ."

Kopriva je še pretresljiveje zajokal, tedaj pa ga je objela Koprivca in se zasmejala:

"Ljubi moj, glej, saj je tudi konec takšen, kakršen je bil v sanjah," in pomolela mu je denarnico pod nos.

Kopriva je ves blažen objel ženko in ji obljubil, da ne bo nikdar več zamolčal svojih sanj.

Anton Ingolič.

Grad strahov

Morda ni na svetu gradu, ki bi bil tako zavit v meglo skrivnosti, žaloiger in strahot, kakor je rodni grad sedanje angleške kraljice Elizabete, grad Glamis na Škotskem.

V tem gradu je leta 1040 Macbeth umoril škotskega kralja Duncana v neki sobi na koncu temnega hodnika. Morilčev meč in verižno srajco so do danes ohranili v grajski orožarni. Prav nad sobo umora je druga soba v kateri je izdihnil Malcolm na posledicah ran, ki jih je dobil v bitki na bližnjem Hunter's Hillu.

Ko je v 14. stoletju prešel grad v last dežine Lyon, so se umori nadaljevali in celo množili. Takoj prvi lastnik, sir John Lyon, oženjen s hčerjo kralja Roberta II., je padel pod mečem v dvoboju. Ženo šestega gospodarja gradu so obdolžili čarovništva in jo sodarja na grmadi; istega dne so našli tudi njenega moža ubitega pod neko skalo blizu gradu.

Zopet drugega graščaka je v prepiru prebodel neki plemenitaš, ženo pa mu je odvedel služabnik v Pariz, kjer je kmalu umrla.

Tako je vsa zgodovina tega rodu natrpana z nesrečami in usodnimi udarci. Zato ni čudno, da ljudstvo gleda na starodavni grad z upravičenim strahom in grozo, ki ima svoje korenine v praznoverju.

Nekoč je v bližini gradu divjal manjši boj, pa so se nekateri zatekli v grad, ki jih je sprejel v svoje "varstvo" tako dobro, da niso več prišli iz njega. Zaprli so jih v neko osamljeno sobo, jih pustili tam umreti od lakote in njihove kosti menda še sedaj ležijo v "sobi strahot". Za to sobo pravijo, ne vstopi nihče, čeprav so si ljudje že zelo prizadevali, da bi jo našli. Menda pozna skrivnost, ki je velika tajna in se podeduje od roda do roda, samo živeči gospodar gradu in še dva druga. Pravijo, da se je nekoč nekemu zidarju, ki je popravljal zid v bližini strehe, posrečilo ujeti kratek pogled na to sobo. Kar je videl, mu je bilo tako strašno, da so ga našli skoraj ob smrti onesveščenega na tleh. Nihče ni nikdar zvedel od njega, kaj je videl, ker je kmalu izginil. Dobil je baje visoko vsoto pod pogojem, da se več ne prikaže v Angliji in sploh molči.

Neka skrivnost je pri tem gotovo. Sedanjo pozna brat angleške kraljice, ki jo je prejel od svojega očeta, ko je postal polnoletni.

Potem pripovedujejo o Carlu of Strathmore, ki je bil znan kot okrutnež in nasilnež, da je neke viharne noči hotel igrati na kegljišču. Ker si nihče ni upal z njim igrati, je

(Dalje na 3. strani te priloge.)

Gluhec in mutec na potu k polnočnici

Prehlad je zapotegnil Petru noge v mladosti in mu jih sključil v kolenu tako, da se je lahko pomikal naprej samo po štirih. V vsako roko je vzel desko z ročajem, na kolenih je imel privezane debele podplate in s to pomočjo se je kretal še precej urno.

Po župniji Sv. Jurija na Remšniku ob severni meji je sekal sključeni Peter za boljše posestnike na Radlu steljo skozi celo leto. To opravilo, kateremu je bil kos, ga je skromno preživljalo ter oblačilo. Sicer je bil zdrav in krepak, ni tožil o bolečinah v nogah, le z enega mesta na drugega je mogel samo po vseh štirih in radi tega je bil pomilovanja vreden revež, ki posebno v zimskem času ni mogel nikamor izpod strehe in je bil navezan na nekatere gruntarske postojanke po danes obmejnem pogorju.

Za Veliko noč in po parkrat v poletju se je upal Peter s hriba k fari, kjer je lepo opravil svoje dolžnosti kot krščena duša in je bilo njegovo zgledno obnašanje v cerkvi živa pridiga in spodbuda za staro in mlado. Ob priliki obiskov hiše božje je bil vsikdar gost župnišča, kjer je na drobno razkladal, kaj vse je izrednega doživel, odkar je moral od cerkve nazaj na šiht. Nikdar se ni pritoževal radi življenjske usode, ki ga je priklenila na tla in je bil vedno prepričanega mnenja, da je tako volja božja in bogznaj kaj bi bilo iz njega, če bi hodil z lahkoto ter ravno. Vsakdanjo hrano in raševinasto obleko si je služil z delom, s prenočišča po hlevih ga ni nikdo podil, več pa tirjal ni od življenja, saj razun domače fare sveta sploh poznal ni.

Peter je govoril veliko, poslušal pa malo, ker je bil precej gluh in se je lahko razgovarjal le s hribovci, ki se razumejo na pogovor s kazanjem in pri taki izmenjavi misli je bil Peter prav spretno doma.

Skromna, nepokvarjena trpinska duša, imel je samo eno željo, da bi bil vsaj enkrat v svojem življenju pri polnočnici, katere si ni mogel prav predstavljati. Za njega je bila sv. maša le tekom predpoldneva pri polni solnčni luči in ne sredi temne noči, ko prižgejo vse luči po cerkvi in se sosedi ter znanci med seboj poznajo pri plapolanju sveč.

S Petrovo polnočnico je bila vsako leto smola. Ali snega sploh ni bilo, ali pa preveč. V suhi in ostri zimi se ni upal s hriba radi mraza, nesti ga tudi ne bi bilo mogoče kot sključenega ter odraslega človeka. Za njega je prišla v poštev samo srednje zasnežena zima, v kateri bi ga na ročnih saneh potegnila v hram božji kaka usmiljena roka. Na tako srednjo zimo je čakal Peter do svoje 40 letnice v letu 1912. Snega je zapadlo že pred Božičem za dober saninc in ta prilika bi naj utešila dobremu Petru njegovo hrepenenje, da bi bil pri sveti maši ob polnoči in bi se divil po svetišču plamenčkom vseh sveč.

Na vrhu Radla pri Kapunarju se je mudil Peter za Božič v omenjenem letu. Pri Bučniku pri podružnici Sv. Urbana je bil tedaj za hlapca gluhonemi Matevž, ki se je priklatil od nekje iz Ribnice za kravarja. Matevž je bil gluh ter nem; Peter skoraj gluh a gladkega jezika in ta dva siromaka sta se prav dobro razumela. Če sta le utegnila, sta tičala skupaj in imela z vsemi mogočimi kretnjami razgovore, da sta se smejala in bila po cele ure prav od srca vesela.

Cel goldinar je prejel Matevž od Petra na roko pod obljubo, da ga bo na samotežnih saneh na sveto noč po vrhu Radla sankal od Kapunarja za Sv. Urbanom k veliki podružnici Sv. Pankracija, kjer je bila vsako leto pred vojno zelo dobro od Slovencev in Nemcev obiskana res v pravem pomenu besede slovesna polnočnica.

Peter si je nabavil za poset cerkve ob polnočnici novo raševinasto obleko z zelenimi obšitki; nov klobuk mu je pa prinesel gospodar in celi Radl je že znal, da bo sključeni Peter za 40 letnico prvič pri polnočnici in bo tako osrečen kakor še nikoli v življenju.

Ni treba še posebej poudarjati, da je bil dogovor med Petrom in Matevžem natančen v vse podrobnosti in predvidene vse morebitnosti, ki bi ju lahko srečale in doletele na ne ravno kratki poti od Kapunarja do Sv. Pankracija. Peter se ni maral pojaviti v cerkvi tik pred pričetkom polnočnice. Kaj še! Najmanj eno uro pred službo božjo sta morala biti na cilju, ker Peter je hotel biti na stopnici pred glavnim oltarjem ob enajsti uri, da bi se lahko zahvalil Bogu za milost polnočnice in da ga bo videl vsak, ki bo prestopil cerkveni prag in znal, da se je izpolnila Petrova edina želja po preteku toliko let.

Na božično noč leta 1912 je bil sneg, kakor pravijo hribovci ob severni meji, tako pri eni "dabi", a prav do kosti mrzel veter je tulil s hribov v grabe in nanašal zamete, ki so pa Radelčanom vsi dobro znani.

Bučnikov mutec je pri Kapunarju na sveti večer večerjal in tako ob pol desetih se je skobacal Peter na sani in v imenu božjem je nastopil rajžo po grebenu prvič v svojem življenju v noči. Sani so kar same tekle po trdem snegu in prav kmalu sta bila pri Bučniku, kjer so ju povabili v hišo, da so lahko pri luči in na glas občudovali Petrovo novino, radi katere bo žel sigurno od cele cerkve priznanje.

Tale pohvala je bila Petru vse in je že komaj čakal, da je bil zopet na saneh, katere je vlekel močni mutec z eno roko brez vsakega napora. Ko sta bila enkrat na vrhu grebena nad Bučnikom, je bilo do Pankracija precej navzdol in je Matevž dajal sanem le še pravo smer. Za zgrešiti pot ni bila. Gaz je peljala po vrhu in ob koncu pogorja je stal Sv. Pankracij in vabil iz noči vernike.

Romar Peter in voznik Matevž sta med celo vožnjo molčala, ker je to zahtevala svečanost noči in je razgovor med gluhonemim in skoraj gluhim v noči tmini toliko kot izključen. Peter je molil na saneh, Matevž je kolovratil spredaj in je bil najbrž prav zadovoljen, saj je imel za tako neznaten opravek kar cel goldinar v žepu! Ni se oziral ne nazaj, ne na stran, stopal je po gazi, ki ga je morala dovesti vsak čas do cilja, kjer bo dolg oddih in enkrat proti jutru bo pa že na ležišču, kjer bo lahko spal ter drotal kar dva praznika enega za drugim.

Med celo potjo od Bučnika do Pankracija je Matevž samo enkrat zagodrnjal, ko je zadel s sanmi ob nekaj trdega in je moral z obema rokama potegniti za motvoz, da je izvlekel sani in je šlo potem do cerkve kakor bi se igral lahko.

Žive duše še ni bilo v bližini cerkve, ko je bil Matevž pred vrati zakristije Sv. Pankracija, kjer se je ustavil in se prvič ozrl, odkar je bil naložil tovariša Petra na dvorišču pri Bučniku. Kar ostrmel je. Prepričal se je z očmi in rokami, da je privlekel čisto prazne sani in da Petra ni nikjer!

Porinil je sani za cerkev, stopil v zakristijo in je kar v temi odklašturil proti glavnim vratom. Tamkaj je zmotal svoje ude v prazno spovednico in se je zamislil, kaj je neki s Petrom, da mu je izginil s sani. Nekaj časa je prav resno gruntal, nato se je pa brez pravega zaključka toliko utrudil vsled napenjanja možganov, da je zazehal na stežaj in ko je usta zopet zapahnil, je že naslonil debelo glavo v kot in je zaspal, kakor bi se ne bilo prav nič zgodilo. Predramil ga je močan sij številnih luči pri nabito polni cerkvi. Nikdo se ni zmenil zanj in čisto nemoteno je bil pri polnočnici. Razhod ljudi ga je opomnil, da je vse pri kraju in da tudi on lahko gre.

Za cerkev je stopil, si oprtaval sani na hrbet in pri tem delu ga je zalotil stari pankraški mežnar, ki je hotel pozakleniti cerkvena vrata.

Znan mu je bil dogovor med Petrom in Matevžem. Mutec je stal pred njim z oprtanimi sanmi in Petra pa nikjer. Z vsemi mogočimi znamenji je iztiščal iz bebca, da je Peter na sredini poti zginil in da on tega poprej ni opazil, dokler ni prisankal do cerkve.

Na dlani je ležalo, da je gluhonemi štor siromaka nekje med potjo zgubil in bo še zmrznil, če ne bo pomoči, saj sam ne more izkobacati izpod snega in iz bogznaj kako globoke grabe. Smola je bila povrh še ta, da so se bili ljudje razšli od polnočnice in se je moral lotiti sam iskanja. Z mutastim tnalom si ni mogel pomagati.

Mežnar je pokazal največjo požrtvovalnost. V temni noči pri sveči ni niti ugotovil, do kod je bil Peter na saneh. Vsi klici, da bi se ponesrečeni le oglasil iz kake globine, so odjekali zastonj v sveto noč. Peter je bil gluh in povrh še najbrž potolčen do nezavesti. Pričakovati je bilo treba zore in zbrati več moških, ki bi začeli iskanje od Bučnika in od cerkve Sv. Pankracija proti sredini pota.

Jutranji reševalni pohod je hitro rodil ta uspeh, da so dognali, kje je zgubil voznik potnika. Zadel je v temi z enim delom sani ob leseno ograjo nad drčo, po kateri so ob prilikah spuščali hlodovje s hriba v grabo. Sunek je pognal Petra s sani. Najbrž je zaman klical za Matevžem, ki niti opazil ni v roki, da se je znebil teže. Tipal je po zasneženih tleh in otipal ograjo, za katero se je prijel. Trhla ranta se je prelomila in ubogi Peter se je skotalil po drči liki kamen, če ga potočiš navzdol.

Domneve na vrhu so se žalibog uresničile po najdbi Petra, ki se je kotalil z vso brzino po celi drči do konca, kjer je priletel z glavo naprej ob nagrmadene plohe in obležal nezavesten. Bil je že napol trd od mraza, a dajal je še znake življenja. Pobrali so ga in so ga hitro odnesli k fari, kjer je prejel sveto poslednje olje.

Na toplem si je opomogel toliko, da se je razgibal z rokami, odpiral usta in je bilo videti, da hoče nekaj povedati, pa ne spravi glasu iz sebe. Vsi poskusi, da bi ga spravili k zavesti, so bili brezuspešni. Čez tri dni je Vsemogočni končal njegovo križevo pot, po kateri se je porival od mladosti do zadnjega izdihljaja.

Petra smo pokopali ob obilni udeležbi kakor malokaterega posestnika. Slovo ob odprtem grobu mu je govoril rajni brezniški gospod župnik Volčič.

Hribovca je težko celo ob grobu ganiti do solz. Od Petrovih zemeljskih ostankov so se poslavljali številni pogrebci z glasnim jokom, ko jim je zaupal govornik, da je imel rajni samo eno gorečo željo, da bi bil vsaj enkrat v življenju pri daritvi sv. maše ob polnoči pri polni razsvetljavi cerkve. Bog temu toliko trpečemu siromaku ni utešil tolikanj lepega hrepenenja tukaj na zemlji, ampak ga je povabil na sveto noč s poti k polnočnici k svoji večni — nebeški polnočnici, kjer so tudi celoživljenjski trpini deležni božje slave ter nepopisne ljubezni!

GRAD STRAHOV

(Naljevanje s 2. strani)

grabil karte in strahovito preklinjajoč odšel v svojo sobo, češ, da bo igral s samim vragom. Res čez nekaj časa potrka nekdo na njegova vrata in se mu ponudi za družabnika. Služabništvo je z grozo poslušalo razbijanje in preklinjanje kvartopircev, ki se je še po graščakovi smrti ponavljalo dalj časa vsako soboto zvečer.

Neka ženska je prežívela nekaj dni v gradu s svojim otrokom, ki je spal v sobi poleg njene. Otrok je že spal, luč pa je še gorela v obeh sobah. Tedaj začuti mati oster prepih, ki je ugasnil njeno svečo, takoj nato pa prestrašeno zakriči njen otrok. Pravil je, da je prišel v njegovo sobo "zelo velik mož ter se nagnil čez njegovo posteljo."

V isti sobi je stanovala nekaj časa sedanja kraljica. Ponoči pa so jo neprestano motili lahni koraki, trkanje, vzdihi, ječanje, kriki in treskanje z vrati, tako da je končno zapustila sobo in se preselila drugam. Teh nočnih motenj dolžijo Macbethovega duha, ki še sedaj ni našel pokoja.

Potem so razne govorice o neki beli gospej, ki plava po hodnikih in grajskih vrtovih — to naj bi bila neka grofica, ki je bila sežgana na grmadi.

Najstrašnejši doživljaj pripoveduje neka gospa, ki je bila v gostih na gradu. Sredi noči jo zbudi rahel šum, kot bi se nekdo plazil po tleh. In res zagleda v sobi na tleh obrise nečesa svetlikajočega se in pošastnega: imelo je krive pohabljene noge, dolge, pajkom podobne roke z dolgimi, krivimi, vozlastimi prsti; začela je razločevati obraz, ki je bil podoben prašičjemu, bel in zloben, obdan z gmoto sivih, razmršenih las. Začelo se je že svetlikati, tedaj pa nekdo pritisne na ključko vrat in vstopi. Pošast strahovito zatuli z glasom pol človeškim pol živalskim, ki je še dalj časa odmeval po grajskih zidovih, in ki je izražal neizmerno bolest in nesrečo.

Zgodovina gradu je res nudila ljudski domišljiji obilo snovi za vse mogoče bajke o strahovih, vendar pa so se gotovo že v starih časih našli predrzni in zakrknjeni zločinci, ki se posmehujejo vsem "strahovom", izrabljajo ljudsko praznovernost in pridejo na lep način do varnega, utrjenega zavetja ali vsaj do kakega izdatnega plena. Policiji se je namreč prav v Angliji, kjer so "duhovi" najštevilnejši, posrečilo največ takih "duhov" prijeti in v njih spoznati navadne prekanjene zločince ali blazneže.

Hrani danes - da boš imel jutri!!

Vesele in zadovoljne božične praznike, ter srečno in zdravo Novo leto želi vsem svojim vlagateljem in klijentom ter vsemu narodu

Metropolitan State Bank

URADNIKI:
JOHN B. BRENZA, predsednik
STEVEN S. TYRAKOWSKI, podpreds.
JULIUS C. BRENZA, podpreds. in blag.

Banka, ki je preiskušena glede varnosti in zanesljivosti

DIREKTORJI:
JOHN B. BRENZA
STEVEN S. TYRAKOWSKI
DR. SYLVESTER A. BRENZA
JULIUS C. BRENZA

2201 W. Cermak Rd. CANAL 1955 Chicago, Illinois

NAŠA BANKA IMA REKORD

Da jo ni bilo treba nikdar reorganizirati. Nikdar ni bilo potrebno nas obveščati v naprej za dviganje hranilnih ali pa komercijalnih vlog. — Ni bila nikdar zaprta za promet. — Bila je vedno otvorjena za business na vsak poslovni bančni dan. — Nikdar ni dolgovala računov.

VARNOST IN JAMSTVO

Vse vloge na naši banki so zavarovane pri "FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION", katere ustanove je ta banka član. — Vsaka posamezna vloga je zavarovana do višine $5,000.00. — Trgovci, obrtniki, ustanove, društva so vabljeni, da začno pri nas s čekovnimi in hranilnimi vlogami.

VEDNO SMO NA RAZPOLAGO

Posameznikom, ustanovam in komurkoli potreba, kadar potrebujete kakih nasvetov, bodisi glede vlaganja vaših prihrankov, investiranja vašega denarja ali v kakršnihkoli denarnih ali gospodarskih zadevah. — V vsakem slučaju vas vabimo, da pridete in se z nami posvetujete.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO ZDRAVO NOVO LETO

želim vsem odjemalcem in prijateljem

Martin Gorsich

900 Hickory Street, in na 453 Second Avenue,

JOLIET, ILLINOIS

Kako vsako leto, tudi letos razpošiljamo belo ajdovo moko v vse države po Ameriki. Cena ajdovi moki je 6½ centov funt. Fine domače kranjske klobase prodajamo po 29 centov funt.

Se priporočamo za naročila!

John A. Bluth

"Royal Blue Store"

— SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA —

1207 Cora Street -:- Joliet, Illinois

Telefon 2-3390

NAŠE POSEBNOSTI ZA PRAZNIKE

Orehova jederca (oružena), funt.....45c
Najboljše suhe šunke, funt.....19½c
Pillsbury ali Gold medal moka, 24 funtov za 79c
Najboljši orehi — 2 funta za.....43c
Lepe bele in okusne rozine — 2 funta za.....25c

V zalogi imamo vedno suho in vse vrste sveže meso in vso grocerijo. — Vsem odjemalcem in prijateljem VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
želi vsem!

JOSEPH A. ZALAR, M. D.

ZDRAVNIK in KIRURG

Ordinira od 2. do 5. ure pop. in od 7. do 9. ure zvečer izven ob sredah. — V nedeljo od 10 do 12. dop.

403 No. Chicago St. Tel. 9830 Joliet, Illinois

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem:

RAINBO is good BREAD

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
želi vsem!

DR. JOSEPH W. ZELKO

— DENTIST —

Ordinira od 9 do 12 dop. in od 1 do 5 pop. Zvečer od 7 do 9. Ob nedeljah po dogovoru.

Cor. Chicago and Jackson Streets, Joliet, Illinois

Telefon 2-1764

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE VSEM!

TOM MEERS COAL CO.

Zanesljiva postrežba z premogom v vseh slučajih. Vse vrste premog. — Jako nizke cene.

— Pridite sami k nam, da vidite. —

254 Columbia St. Tel. 5441 Joliet, Illinois

RUBY STREET GROCERY & MARKET

A. GREGORICH, lastnik

V zalogi imamo vse vrste grocerijo, sveže in suho meso. Izdelujemo okusne doma narejene klobase. — Gospodinjam se priporočamo. — Obenem želimo vsem VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE!

150 Ruby Street Telefon 6886 Joliet, Illinois

ZNANO -:- DOBRO

CITIZENS-BEER

(Pivo)

KI SE TOČI IN PRIPOROČA PO VSEM MESTU

Joliet, Illinois

Iz življenja državnikov

Ko je dr. Schweninger ozdravil prvega nemškega kancelarja Bismarcka težke bolezni, je Bismarck dejal: "Ta mož je odločil usodo Evrope!" Tako visoko je cenil pomen zdravnika za svetovno politiko.

Monsignor Milani, papežev telesni zdravnik, je jezuitski pater, ki izdaja že s temno rjavo barvo svojega obraza, da je vnet planinec. Morda je to eden izmed vzrokov, da si ga je papež Pij XI., ki je sam navdušen planinec, izbral za svojega zdravnika.

Mussolini, ki pazi zelo na svoje zdravje, se daje vsak teden vsaj enkrat skrbno preiskati po dr. Reattiju, ki je njegov prijatelj še iz vojnih let. V strelskem jarku sta se oba moža seznanila. Zdravnik je Mussoliniju zaklical: "Skloni se!", ko je nekoč prižvižgal šrapnel. "Odtlej mi je še nekolikokrat rešil življenje," dodaja rimski diktator, kadar pripoveduje to zgodbo.

Nad zdravjem britskega kralja čuva stalno šest zdravnikov. Sir Dawson, ki je v svojih mlajših letih zdravil tudi kralja Edvarda VII., vodi ta zdravniški svet. Ko je Jurij V. l. 1931. ozdravel po težki hripi, je svojega zdravnika dvignil v plemiški stan. Dr. Dawson, ki je tudi član britske Medicinske akademije, je postal znan po svojih razpravah o poklicnih boleznih waleških rudarjev. Gotovo je nenavaden primer, da je telesni zdravnik mogočnega kralja obenem specialist za trpljenja težkih delavcev.

Posebno požrtvovalno je delovanje dr. Rossa McIntirea, ki mu je edini pacient predsednik Roosevelt. L. 1921. je postal Roosevelt, kakor znano, žrtev otroške paralize. Dolge dni je visel med življenjem in smrtjo in ko je prestal najhujše, zdravniki niso verjeli, da se bo še kdaj mogel vrniti v javno življenje. Samo McIntire je bil drugačnega mnenja. Obvezal se je, da je bolnika polagoma spravil do tega, da bo mogel rabiti svoje ude. Njegove posebne telovadne vaje, stroga dieta in točen razpored za vežbanje, ki ga je sestavil so, Roosevelta, ki je bil na videz pohabljen za vse življenje, spravili spet na noge. "Brez njega bi nikoli ne postal ameriški državni predsednik!" trdi Roosevelt o svojem zdravniku.

Stalin nima posebnega zdravnika. Je prevč nezaupen, da bi se zanašal samo na diagnoze enega zdravnika, kadar oboli, ga zdravijo razni zdravniki leningrajske akademije. Vemo pa, da so tudi razne inostrane zdravnike že poklicali k bolniški postelji ruskega diktatorja, tako Šveda Olivercrona in Dunajčana prof. Eppingerja. Stalin je podvržen posebno angini.

Državnega kancelarja Hitlerja zdravi sloviti berlinski laringolog von Eyken, za njegovo splošno zdravstveno stanje pa je odgovoren prof Sauerbruch, ki je zdravil tudi Hindenburga in ga često pozovejo na švedski dvor. Tudi prof. Bier, ki je bil že davno pred l. 1933. Hitlerjev pristaš, pride včasih h kancelarju v Berchtesgaden. Prof. Bier je svoječasno zdravil socialno demokratskega državnega predsednika Eberta.

Zdravstveni svetovalec francoskega državnega predsednika Lebruna je bordeauški senator prof. Portman, ki politično nikakor ni predsednikov prijatelj. Čangkajšek je izročil skrb za svoje telesno zdravje bivšemu generalu, Čangkajškov namestnik Kung pa je potoval v Prago, da se je dal pregledati po praškem internistu Nonnebruchu.

* * *

MLADA ZAKONCA

Žena: "Šele mesec dni sva poročena, pa že ostajaš čez polnoč v krčmi."

Mož: "Nikar se ne jezi, dušica, saj vendar veš, da moram svojim znancem pripovedovati, kako srečno sem se oženil."

* * *

HUDOBNOST

A: "S čim se peča tvoj prijatelj?"

B: "Pohištvo prodaja."

A: "Ali mu kupčija dobro uspeva?"

B: "Ne vem. Doslej je prodal samo svoje pohištvo."

* * *

PRED SODIŠČEM

Preiskovalni sodnik: "Priča vas ponovno in povsem zanesljivo spoznava kot vlomilca."

Obtoženec: "To je nemogoče, gospod sodnik. Kako pa me more spoznati, saj je ves čas čepel pod posteljo."

Prav vesel in zadovoljen Božič ter srečno zdravo Novo leto želim vsem Slovencem v Chicagi in okolici

Anthony J. Darovic

SLOVENSKI ODVETNIK V CHICAGI

Uraduje na: 2105 WEST CERMAK ROAD in na: 1904 W. CERMAK ROAD

Tel. Canal 5086 Tel. Canal 7130

V pisarni:

RELIANCE FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N, CHICAGO, ILL.

Rojakom iskreno želim, da bi v novem letu ne imeli nikakih težav in sitnosti. Za slučaj pa, da pridejo kake težave, tedaj pridite k meni, da Vam pomagam iz njih.

PRAV VESELE IN RADOSTNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO VSEM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

QUALITY FURNITURE

J. L. Telser

LOWEST PRICES

2107-11 W. Cermak Rd., Chicago

TELEFON: CANAL 6138

Vsem našim odjemalcem iskrena hvala za patroniziranje v preteklosti in se za isto še nadalje priporočamo.

Kadarkoli rabite pohištva, peči, karpetov in drugih raznih kuhinjskih predmetov, vedite, da je naš trgovina z vsem tem vsak čas najbolje založena, ki Vam nudi vse take predmete po zmerni ceni.

Vabimo Vas, da kadar se mudite v naši bližini, da pridete in si ogledate našo trgovino.

PIJTE in NAROČAJTE VEDNO in VSEPOVSOD

"Lager pivo"

ki ga dobite svetlega in temnejše barve.

Izdeluje ga:

Acme Brewing Company

JOHN J. WEBB, predsednik

412 No. Scott Street -:- Joliet, Illinois

Telefon Joliet 3-1611

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE VSEM!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

COLUMBIA BAKING CO.

WHITE SWAN BREAD

601-7 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Telefon 2-0552

JOLIET SLOVENIC COAL COMPANY

A. GOLOBITISH

Premog, gasoline in vse vrste olje za avtomobile. Se priporočamo vsem Slovencem!

Telefon 2-2789

Vogal Jackson in Indiana Street, Joliet, Illinois

PODPIRAJTE SLOVENSKO PODJETJE!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

vsčim in želim vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

JOSEPH SLAPNIČAR

— SLOVENSKI KAMNOSEK —

Velika zaloga raznovrstnih nagrobnih spomenikov

527 N. Chicago St. -:- Joliet, Illinois

PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO ZADOVOLJNO NOVO LETO

želita vsem Slovencem

Joseph in Mary Gačnik

Lastnika gostilne

"PRINCESS TAVERN"

2708 West 10th Street, Indianapolis, Indiana

Tel. Belmont 5022

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim odjemalcem in vsem Slovencem

Haughville's Tailor & Cleaner

FRANK URAJNAR, lastnik

LADIES' and MEN'S TAILORING

Delo prvovrstno, cene zmerne.

743 No. Holmes Ave., Indianapolis, Indiana

Mr. Urajnar je preiskušen krojač. Zavedajmo se gesla: SVOJI K SVOJIM!

ŽELIM VSEM SLOVENCEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

LUCID'S PHARMACY

West Tenth at Warman Ave., Indianapolis, Ind.

Phone Belmont 2295

VESEL BOŽIČ IN SREČNO ZADOVOLJNO NOVO LETO

želi vsem Slovencem

STEVENS FUNERAL HOME

LADY ATTENDANT

Ambulance na razpolago za vse slučaje.

2831 West 10th Str., Indianapolis, Indiana

Phone Belmont 4072

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

želi vsem

STEVENS 5c. to $1.00 STORE

2801 West 10th Street, Indianapolis, Indiana

Phone Belmont 4072

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO
vsem prijateljem in odjemalcem!
NOTTINGHAM BONDED WINERY
THOMAS KRAŠOVEC, lastnik
Licenzirana vinarna. — Prodajamo na drobno in na debelo.
17721 Waterloo Road, Cleveland, Ohio

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
želi vsem
The Norwood Appliance & Furniture Co.
JERRY BOHINC in JOHN SUŠNIK, lastnika
TRI TRGOVINE: 6104 St. Clair Ave.; 819 E. 185th St. in na 6119 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
Naše cene so vedno najzmernejše. — Se priporočamo!

Prav vesele in zadovoljne božične praznike in srečno zdravo Novo leto želim vsem prijateljem in vsem naročnikom listov:
Amerikanski Slovenec in Novi Svet
JOHN PRISEL, zastopnik
15908 Parkgrove Ave. -:- Cleveland, Ohio
Tel. Kenmore 2473-R

VESEL in SREČEN BOŽIČ in SREČNO ZDRAVO NOVO LETO
želi vsem
RUDOLPH BOŽEGLAV
OHAJSKA LICENZIRANA SLOVENSKA VINARNA
1125 East 60th Street, Cleveland, Ohio
Telefon Endicott 0282

ST. CLAIR WINDOW SHADE CO.
želi vsem
VESELE PRAZNIKE.
Izdelujemo zavese in prodajamo stenski papir.
6532 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.
Phone Endicott 3154

VESEL BOŽIČ
želi vsem
Gubanc Dry Good STORE
16725 Waterloo Road
CLEVELAND, OHIO

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO
želi vsem prijateljem in odjemalcem!
LOUIS OSWALD
SLOVENSKA GROCERIJA in MESNICA
17205 Grovewood Ave., Cleveland, Ohio
Telefon Kenmore 1971

VESEL BOŽIČ in SREČNO NOVO LETO 1939
želi vsem prijateljem in odjemalcem
ROZANCE DEPT. STORE
406 East 156 Street -:- Cleveland, Ohio

THE BLISS COAL & SUPPLY CO.
22290 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio
Telefon Kenmore 0802

Naše slovensko podjetje želi vsem Slovencem vesele božične praznike in srečno, zdravo Novo leto!

VESEL BOŽIČ in SREČNO ZDRAVO NOVO LETO
vsem prijateljem in odjemalcem!
THE EDNA DAIRY CO.
— SLOVENSKA MLEKARNA —
JOE KNAUS, lastnik
6302 Edna Avenue, Cleveland, Ohio
Tel. Henderson 7963

LOUIS PIKE
Prodajalec RABLJENIH, kakor tudi NOVIH AVTOMOBILOV in TRUKOV, želi vsem svojim prijateljem vesele božične praznike in srečno zdravo Novo leto. Obenem se priporoča v nadaljno naklonjenost.
CANNING & HARMON, INC.
16015 Midland Avenue -:- Cleveland, Ohio
Phone Potomac 0086
14401 Euclid Avenue, East Cleveland

Ugibanje "modrijanov"

Že najstarejši modrijani starega veka so izražali domnevo o selitvi duše v različna telesa zaporedoma, dokler ne bi dosti očiščena dobila vstop v nekako kraljestvo blaženih. Ista misel je še danes najznačilnejša poteza budizma, vere skoraj vseh vzhod. narodov, Indijcev, Kitajcev, Japoncev. Isto misel je končno povzel nemški filozof Nietsche, seveda iz popolnega materialističnega stališča. Duša, kot vir ali princip življenja ni zanj drugega kot izredno fino delovanje neizmerno fine snovi, ki je ni mogoče zasledovati. Zato pa pravi, da kadar se v svetu ponove isti pogoji in vse iste razmere, v katerih se je kak človek rodil, se ta človek rodi iznova in vse njegovo življenje, najsi je bilo veselo, žalostno ali obupno, se zopet razvije in konča prav tako kot prvo.

Današnji modrijani, tisti, ki mislijo, da je vsa modrost v tem, da zanikajo Boga in neumrjočnost duše ali da jih vsaj popolnoma po svoje razlagajo, so se zopet oprijeli Nietschejevega nazora o večnem življenju v obliki večnega povratka, To pa razlagajo takole:

Naše telo, zemlja, zvezde in vsa svetovja sploh, so sestavljena iz neverjetno majhnih delčkov — atomov. Pravijo celo, da poznajo približno število vseh atomov v vesoljstvu: 1 in 79 ničel, kar se bere, deset vigintikvintiljonov. Ti atomi pa se neprestano — za naše oči seveda neopazno — prerivajo, premetavajo, premeščajo, tako da končno nastane popolnoma nova snov. To se vrši in se bo vršilo neprestano, dokler ne bodo vse mogoče kombinacije izčrpane in se bo vsa igra morala začeti znova in zopet in zopet, brez konca. In vsakikrat, ko bo mešanica atomov taka, kakršna je bila tedaj, ko smo bili mi na svetu, bomo nujno zopet oživeli oziroma bodo nujno zopet take skupine atomov, ki se bodo imenovale "jaz" ali "moj stric" ali "moja žena" itd. Nam preprostim ljudem se takale učenost zdi norost, vendar se zdi, da je posebno dandanes nerazumljivost bistveni in nezmotljivi znak učenosti.

Sicer pa to mnenje "večnih povratkarjev" pobijajo razni drugi znanstveniki, ki trdijo, da gre, kakor naše ubogo življenje, tudi vesoljstvo smrti nasproti; smrt v nekakem močvirju uravnovešenih sil vsemirja. Vsakdanja skušnja namreč kaže, da se vsaka sila bistveno spremeni v toploto, toplota pa se porazgubi v neskončnem prostorju. V nekaj miljonih letih bo tako vsa sila potonila, z njo vred pa tudi vse življenje, ki ni drugega kot neka oblika sile oziroma toplote.

Pa ti pridejo zopet drugi znanstveniki, preizkušeni kemiki, ki pravijo, da se v svetu nič ne ustvari in nič ne izgine, ampak samo presnavlja v drugačne oblike, ki zopet porajajo novo življenje, nove sile brez konca in kraja.

Tako vidimo, da je človeški um precej nebogljen, da velikim skrivnostim življenja ne more nikdar priti do dna, da je najbolje, če se držimo stvari in načel, ki nam jih narekuje srce ali duša, po katerih nam govori večna Modrost, ki se mora pač le pomilovalno posmehovati naduti napihnjenosti nekaterih "človečkov", ki si domišljajo, da morejo prodreti neskončne skrivnosti. Vsa, najvišja in edina modrost je v proučavanju božjih lastnosti, kakor nam jih je Vsemogočni razodel v veri, vse drugo pa je bolj ali manj nekakšna zabava, s katero ljudje ubijajo čas ali dušijo glas svojega srca ali pa vsaj vodijo do spoznanja ničevosti človeškega prizadevanja in iz tega do resnice in prave modrosti.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!
Vam želi
LEO KUKAR
GILBERT, MINNESOTA

VSE NAJBOLJŠE ZA BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO
želi vsem
JOHN DRENIK
Razpečevalec slovečega
Erin Brew in Old Shay Ale
23776 Lakeland Blvd. Tel. 2739 Cleveland, Ohio

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO
vsem prijateljem in odjemalcem želijo
A. Grdina in Sinovi
DVE TRGOVINI S POHIŠTVOM NA:
6017-25 St. Clair Avenue in
15303 Waterloo Road
POGREBNI ZAVOD NA:
1053 East 62nd Street
CLEVELAND, OHIO
Telefon: Henderson 2088

John Potokar in Sinovi
IN NJEGOVI DELAVCI
Voščijo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem Slovencem in Slovenkam, posebno pa tistim, ki so se spomnili čez leto, da so zahtevali naše "DOUBLE EAGLE" izdelke in so tako nam pomagali služiti pošteno naš kruh. Vsem najprisrčnejša zahvala!
DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.
IN DELAVCI
6511-19 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO
HENderson 4629

LAMPERT LUMBER COMPANY
Skladišča na:
VIRGINIA — BUHL — COOK — CHISHOLM
ELY in GILBERTU
MINNESOTA
Želi vsemu občinstvu
PRAV VESELE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO IN BOLJ USPEŠNO NOVO LETO!

VESEL BOŽIČ — SREČNO NOVO LETO!
ELCOR MERCANTILE
PHONE 203 ELCOR, MINNESOTA
and
POTOČNIK FOOD MARKET
AURORA, MINNESOTA

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in NOVO LETO!
želi vsem
Colvin Lumber & Coal Company
YARD AT
BIWABIK — AURORA — GILBERT
Minnesota

VESEL BOŽIČ — SREČNO NOVO LETO!
želi vsem
MILADYE'S BEAUTY SHOPPE
— MODERN SHOPPE —
Phone 74 Eveleth, Minnesota

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!
želi vsem
FIRST NATIONAL BANK
ČLANI FEDERAL RESERVE BANKE IN FEDERALNE ZAVAROVALNE KORPORACIJE
Gilbert, -:- Minnesota

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE — SREČNO NOVO LETO!
želi vsem
CARLSON HARDWARE
Gilbert, Minnesota

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!
želi vsem
MIKE KOHLER
— TRGOVEC S PREMOGOM —
Telefon 19 Gilbert, Minnesota

VESEL BOŽIČ — SREČNO NOVO LETO!
želi vsem
DR. W. W. ERICKSON
ZOBOZDRAVNIK
Gilbert, -:- Minnesota

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO
želi vsem slovenska trgovina
LOUIS CIMPERMAN
GROCERIJA in MESNICA
1115 Norwood Road -:- Cleveland, Ohio
Telefon Endicott 0566

Vesel Božič in srečno Novo leto!

KOVANIEMI AUTO SALES

TRGOVINA Chevrolet POSTREŽBA

217-219 Grant Ave. Tel. 307 Eveleth, Minn.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO ZDRAVO NOVO LETO

želi vsem

RANGE HARDWARE & FURNITURE CO.

Eveleth, Minnesota

Telephone: 70

PRAV VESEL IN ZADOVOLJEN BOŽIČ TER SREČNO NOVO LETO

želi vsem odjemalcem in prijateljem

BETTER FOODS MARKET

(Primozich's)

— Najboljše kvalitete meso in grocerijo —

Telefon 562 in 563 Eveleth, Minn.

BOŽIČ BO KMALU TUKAJ!

THE FAIR STORE

Mi smo pripravljeni z vsemi zalogami za Božič in naše blago vas bo sigurno zadovoljilo. Naše velike izbire vas bodo razveselile in zagotavljamo vam, da vam bodo naše cene ugajale in tudi soglašale z vašo denarnico. Pri nas lahko kupite za manj denarja. POSKUSITE IN NE BOSTE OBŽALOVALI.

105-109 Grant Ave. -:- Eveleth, Minn.

Telefon 130

A. F. CHERNE & SONS

— PLUMBARJI —

Izdelujejo plumbarska dela, napeljavo cevi, za vodo, za kurjavo vse vrste in vsa druga dela.

211 Grant Avenue -:- Eveleth, Minn.

Želimo vsem Slovencem in bratom Hrvatom vesel in srečen Božič in srečno zdravo Novo leto!

CITY DRUG STORE

The REXALL Store

Želi vsem odjemalcem in vsem drugim prav vesel in srečen Božič in srečno Novo leto!

Telefon 12 Eveleth, Minnesota

Sezonska senzacijska darila

dobite v naši prodajalni, kjer bote našli popolno zalogo vse vrste blaga za može in fante.

MASINTER BROS.

Vodilna oblačilna trgovina v Minnesoti za moško opravo.

Na EVELETHU in v VIRGINIA, MINN.

PHILIPS BROS. COAL CO.

Prodajalci

COMANDE & SUNKOAL, BRIGVETS IN SCREENINGS ZENITH COKE

Telefon 660 Eveleth, Minn.

Želimo vsem srečen Božič in se priporočamo!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO ZDRAVO NOVO LETO

želi vsem

GOLDEN RULE TRGOVINA

EVELETHSKA VODILNA TRGOVINA — DEPARTMENT STORE

321-323 Grant Ave., Eveleth, Minn.

Telefon 80-W

FULLERTON LUMBER CO.

VSE VRSTE GRADBENI MATERIAL IN KURIVO

Telefon 49 Eveleth, Minn.

Želimo vsem odjemalcem in vsem drugim srečen in vesel Božič!

Mrtvi mejaš

(PRIPOVEDKA)

"Na meji pod gozdom straši . . . Stari Ferlan je moral imeti nekaj na vesti, kar ga teži še zdaj na onem svetu . . . Tako so menili prebivalci samotne gorske vasice.

"Bog mu daj nebesa!" so želeli svojemu mrtvemu sosedu. "Najbrž ni bilo kaj prav pri tisti nesrečni pravdi zaradi zemlje."

"Ali kaj govori?" so se plaho vpraševali.

"Vzdihuje," je vedel povedati Grebenc, postaven možak, ki je prikazen že večkrat videl. "Glas pa ni razločen."

Radovedni so bili, ali se prikazen premika. Nekateri so trdili, da stoji mirno kakor kip na oltarju.

"Sklanja in pripogiba se kakor človek, ki nekaj meri," je pravil Grebenc. "Ni pa nihče drugi kot rajni Ferlan, saj je sijala luna, ko sem šel mimo njega."

"Kdor bi ga nagovoril, bi ga morda rešil," so modrovali vaščani. Izkušeni Pelin je vedel, kako je treba začeti. "Vsak dobri duh Boga časti, ti pa, kaj potrebuješ?" Tako moramo govoriti z duhovi.

Grebenc si je zapomnil te besede. Nikomur ni omenil, kaj je sklenil v svojem srcu. Tri dni se je postil in četrto noč se je odpravil na mejo, ko je odbila enajsta ura. Nič ga ni bilo groza, ko je zagledal temno postavo, ki se je sklonila in spet vzravnala. Spoznal je starega Ferlana.

"Vsak dobri duh Boga časti," ga je nagovoril, čim se mu je približal. "Ti pa, kaj potrebuješ?"

Prikazen je spregovorila. Čulo se je kakor iz daljave: "Kdo si, ki mi hočeš pomagati?"

Povedal je svoje pravo ime in duh je nadaljeval svečano: "Poslalo te je usmiljenje, zakaj tisoč let že trpim in ko bo minilo tisočkrat tisoč stoletij, se večnost še ne bo pričela . . ."

"Kako dolgo bo še trajalo vaše trpljenje?" je vprašal sočutno.

"Dokler ne najdem rešilca. Ako si poslan od Boga, mi boš odprl nebesa . . ."

"Storil bom vse, kar bom mogel," se je častno zavzel.

"Tedaj prestavi tale mejnik za tri sežnje navzdol proti vasi . . ."

Grebenc je pomišljal: "Prestavljanje mejnikov je po zakonu prepovedano . . . Zemlja bo razkopana . . . Brez sledi ni mogoče kaj takega izvesti . . . Zares, nevarno opravilo..."

"Ne boj se, prijatelj! Med nama in med svetom leži neprozorna senca . . . Nobeno človeško oko naju ne vidi in na tleh se ne bo jutri nič poznalo . . ."

"Pa lopate tudi nimam ali rovnice, da bi ga odkopal . . ."

"Ni treba ti orodja. Kar zagrabi ga in potegni, zemlja ga bo izločila sama in spet sprejela vase . . ."

Komaj se je Grebenc dotaknil mejnika, mu ga je zemlja res kar dvignila in potisnila v roke. "Kam naj ga denem?" je vprašal mrtvega soseda.

"Semkaj ga postavi!" mu je pokazal z dolgim koščenim prstom.

Kamen ni imel nobene teže. Nesel ga je z lahkoto in spustil na odkazani prostor. Zemlja ga je potegnila vase do polovice ter ga tesno objela.

"Zdaj sem rešen!" Na obrazu prikazni je zasijalo blaženstvo. "Pojdi domov in povej mojemu sinu, pa tudi drugim sosedom, kaj se je zgodilo."

Grebenc je ugovarjal: "Mladi Ferlan mi ne bo hotel verjeti . . ."

"Ferlan dobro ve, kaj sem mu naročil, preden sem umrl. Pa mi ni hotel pomagati."

Duh je bil izginil, kakor bi bil ugasnil svetilko.

Mejnik je bil drugi dan res prestavljen za tri sežnje. Sosed, ki je po krivici izgubil zemljo, je prejel povračilo. Duh se ni od takrat več prikazal. *Soteščan.*

VESEL BOŽIČ IN SREČNO ZDRAVO NOVO LETO ŽELI VSEM

PHILIP P. BLISS

Zastopstvo za

vse vrste zavarovalnino

175 W. Jackson Boulevard Telefon Wabash 3620 Chicago, Ill.

Mi specializiramo že dolgo vrsto let poklicno v zavarovalninstvu. Posebno se priporočamo društvam, kakor trgovcem in obrtnikom ter posameznikom za zavarovalnino proti tatvini, ropu itd. Ako ne morete dobiti zadovoljive zavarovalnine in pogojev kje drugje, tedaj sporočite nam, kake vrste zavarovalnine želite in skušali Vam bomo postreči mi.

Zavarujemo proti ognju in sprejemamo vse vrste zavarovalnine.

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

želi vsem

Otto R. Nelson

PREMOG — PESEK

GRAMOZ

216 Grant Avenue

Telefon 160

EVELETH, MINNESOTA

Za olepšavo in ureditev vaših las in za trajno skravžljavo (permanent wave) za praznike

pridite k

FRANCES BEAUTY SHOPPE

MRS. F. MORIAVITY, *lastnica*

418 Jones Street, Phone 303 Eveleth, Minn.

Obenem želimo vsem vesele in zadovoljne praznike in srečno Novo leto!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

JARVEY'S

ŽELEZNINA in POHIŠTVO

— Zaloga vsakovrstnega pohištva, barv, varnišev in železja. —

114 Grant Avenue Telefon 80 Eveleth, Minn.

Iskrena božična voščila vsem!

WIITAMAKIS

VODILNA ZLATARSKA TRGOVINA NA EVELETHU.

214 Grant Avenue Telefon 94 Eveleth, Minn.

Vesel Božič in srečno zdravo Novo leto!

THEO. HAMM BREWING CO.

GEO. J. BRINCE, Agent

Eveleth, -:- Minnesota

Eveleth Plumbing & Heating Co

ALEX JOHNSON, lastnik

Vse vrste material za

PLUMBARSTVO in PEČI.

Prodajamo peči na olje in takoimenovane "STOKERS", ki automatično polnijo peč s premogom.

407 Grant Avenue

Telefon 187-W

EVELETH, MINNESOTA

Srečen Božič in veselo Novo leto!

RESMAN SHOE STORE

— PRVOVRSTNA —

POPRAVLJALNICA ČEVLJEV

420 Pierce Street Tel. 699 Eveleth, Minn.

BOŽIČNE POZDRAVE

— od —

FIRST NATIONAL BANK

Eveleth, -:- Minnesota

PARK'S LIKE NU SHOPPE

POPRAVLJAMO ČEVLJE

Čistimo obleke in "šajnamo" čevlje. — Čistimo in oblikujemo klobuke. — Prodajamo čevlje in rubber golaše.

Telefon 616 -:- Eveleth, Minnesota

— SREČEN in VESEL BOŽIČ VSEM! —

Helps Hardware & Undertaking

312 Grant Ave. Telefon 58 Eveleth, Minn.

Javnosti se priporočamo s MODERNO TRGOVINO ZA POHIŠTVO in z našim MODERNIM POGREBNIŠKIM ZAVODOM.

— Vsem vesele in srečne božične praznike! —

VESEL BOŽIČ in SREČNO NOVO LETO

— želi vsem —

SAM PRESS

Eveleth, -:- -:- Minnesota

SREČEN BOŽIČ IN NOVO LETO!

PRVOVRSTNO PECIVO

HENRICKSON'S BAKERY

Izdelovalci

DOMAČEGA KRUHA

Telefon 112 Eveleth, Minnesota

Vesele božične praznike in Novo leto!

THE PACIOTTI GROCERY

TRGOVINA NAJBOLJŠIH KVALITATIVNIH JESTVIN

Točna in prijazna postrežba.

512 Hays Street Tel. 239 Eveleth, Minn.

GRAHAM

POGREBNI ZAVOD

POGREBNIKI in SPREVODNIKI na EVELETHU, MINN.

Telefon 47

ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

LESTER SAGEN

Trgovina pohištva in železnine. Prodaja "MAYTAG" pralnih strojev in "MONARCH" peči.

Oglejte si novi "MAYTAG"

$59.50 — $69.50 — $109.50

NEKAJ NOVEGA! NEKAJ BOLJŠEGA!

Eveleth, Minnesota

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO ZDRAVO NOVO LETO

želimo vsem!

The Miners National Bank

EVELETH, -:- MINNESOTA